

DOMOVINA

Uredništvo

Je na Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja trikrat na teden, vsak ponedeljek, sredo in petek ter velja za Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 krome. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 17 kron, pol leta 8 kron 50 vin. Naložnina se pošilja upravnistvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate

se plačuje od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat: za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

K ustanovitvi „Narodne socijalne zveze“.

V celjskem „Narodnem domu“ bo zborovala v ponedeljek „Zveza slov. štaj. učiteljev in učiteljic“. Naše prisrčne pozdrave vrlim nositeljem omike med narod, vrlim buditeljem njegovim k vsestranskemu napredku! Prisrčne pozdrave vrlim in požrtvovalnim našim sobojevnikom v trdem boju za narodove pravice! Veselimo se tudi mi Vaše lepe in trdne organizacije, veselili se bomo njenih uspehov, ker vemo ceniti važnost samostojnega, gmotno trdno stoječega in duševno čilega ter zdravega učiteljskega stanu v narodu. Zato naj bo uspešno Vaše zborovanje.

Vrši se pa obenem posvetovanje o ustanovitvi „Narodne socijalne zveze“. Nič veliko se ne čuje o tem, ne pišejo se dolgi navdušeni članki — a z veseljem opazujemo, da se ta ideja ukoreninja in da si je dobila simpatij ne le med učiteljstvom, ki jo je sprožilo, temveč med vsemi inteligentnimi sloji na Južnem Štajerskem. Ne bodemo tu znova pisali o potrebi ljudske izobrazbe, ne bodemo znova naštevati malo onih boriteljev, ki so širili to idejo in ji pridobivali pristašev. Moramo pa opomniti, da so pobrali klerikalci to idejo in skušajo preplaviti vso deželo s svojimi izobraževalnimi društvi, da vzamejo ljudstvu vso priliko slišati svarilen glas pravih njegovih prijateljev, da razširijo med njega svoje časopise, glavno oporo in steber vsakega poli-

tičnega vpliva in moči. Ni treba misliti, da je mladina tako povsem klerikalna; ali v našem ljudstvu tiči mogočen nagon po izobrazbi, po napredku, in ta nagon izkoriščajo politični klerikalni pustolovci v svoje nečedne namene. Dejstvo je, da je danes „nepolitična“, takoimenovana krščansko-socialna organizacija glavna opora klerikalne moči na Sp. Štajerskem. In ravno to organizacijo podpira na vse kriplje duhovščina, ker dobro umeva nje potrebo in važnost.

Ni nam treba tajiti, da se je v slovenskih naprednih krogih intenzivno mislilo o protiteži, da so se storili tudi že prvi pripravljalni koraki. Kot ljudska napredna stranka moramo pred vsem gledati na to, da se vseobča izobrazba v narodu poglobi, da si vzgajamo samostojno misleče ljudske množice: potem so cilji naše stranke nedvomno dosegljivi. Ako pa se je mogoča organizacija spodnještajerskega učiteljstva odločila za to, da prevzame podrobno izobraževalno delo med narodom, ako se je odločila za še intenzivnejše delo v društvi, bodisi v čitalnicah, bodisi v bralnih, izobraževalnih, pevskih, tamburaških, godbenih, požarniških, strokovnih društvi, jo bodemo po svoji moči podpirali. Želimo pa, da se sicer ohrani nepolitični značaj teh društev, ker se nam ni treba bati prave, nepristranske ljudske izobrazbe, ki nam bo samoobsebi pridobila sobojevnikov in sodelavcev.

In potem na delo! Naj se pri-

druži učiteljstvu naše dijaštvo, naša akademično izobrazena inteligenca, naše trgovstvo, naše obrtništvo, naši napredni kmetovalci in delavci; vse naj prevzema misel, da je cilj velik in delo ogromno. Le vzajemno delo, vzajemen trud bo poglobil demokratizem v naših vrstah, nas bode zjednačil, sprijaznil, spoprijateljil in zblížal. Potem se nam ne bo treba bati ne javnih ne tihih sovražnikov naroda, bodisi domačih, bodisi tujih.

Veliki so upi, ki jih stavimo v „Narodno-socijalno zvezo“. Zato pa toliko bolj goreče in prisrčno pozdravljamo vse, ki bodo delali pri njeni ustanovitvi in na njenem razvoju!

Slovenskoštajerski učiteljski dan.

„Zveza slovenskoštajerskih učiteljev in učiteljic“ ima dne 20. t. m. to je na Velikonočni ponedeljek v „Narodnem domu“ v Celju sledeče prireditve:

I.

Vodstvena seja ob 8. uri točno v društveni sobi.

II.

Seja upravnega odbora ob 9. uri točno v posvetovalnici „Posojilnice“.

Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo o delovanju vodstva. 3. Poročilo o denarnem stanju. 4. Sprememba društvenih pravil. 5. Predlogi vodstva. 6. Predlogi društev. 7. Dolo-

čilo dnevnega reda za občni zbor. 8. Določilo kraja in časa prihodnje seje. 9. Slučajnosti.

III.

Občni zbor.

Priglašeni sta dve predavanji: Lj. Černež: „Vzgojimo mislece“ in dr. Fr. Ilešič: Jubilej 1898—1908. (1. Prve slovenske učiteljske skupščine 1848. — 2. O kulturni prošlosti Štajerske sploh.)

Dnevni red občnega zbora določi seja upravnega odbora.

IV.

Posvetovanje o ustanovitvi „Narodne socijalne zveze“, oziroma „Zveze narodnih društev“. To posvetovanje se vrši ob 5. uri popoldne.

V.

Koncert

slovensko štajerskega učiteljstva v proslavo vladarja Nj. Vel. cesarja Franca Josipa I. Vspored: 1. Cesarska pesem. 2. M. Rožanc: „V mlinu“. Poje moški zbor. 3. Fr. Choupin: „Nokturno“. Svira gospica Schreinerjeva. 4. J. Prochazka: „Tak si lepa“. Besede Simon Jenkova. Sopran-solo poje gospica Drobničeva. 5. Antonin Rubinstein: Koncert za gosli s spremljevanjem glasovirja: 1. Andante 2. Moderato assai. Svira g. Fran Serajnik, spremlja gospica Schreinerjeva. 6. E. Adamič: „Po slovesu“. Poje ženski zbor. 7. Loewe: „Eugen vitez plemeniti“. Balada. Poje g. Schneider. 8. J. Pankner: „Kukavica“. Mešan zbor. Pevske zборе vodi g. Rajko Vrečer.

LISTEK.

Velikonočno pismo.

Piše M. V.

V Ormožu, 15. aprila.

Dragi Milan!

Zaneslo me je, nemirnega popotnika, za teden dni in morda še več v domačijo nazaj. Malo čudno, kajneda: saj sem se včasih skoraj sramoval svoje malone že sentimentalne ljubezni do te male, rahlo k fejaškemu žvljenju nagibajoče se deželice, ki ima svoje posebne ljudi in svoje posebne šege. Prideš onkraj Drave pri Ptuj in že srečaš slovenskega človeka, ki je povsem drugačen od našega: grčav je in trd, dočim je naš človek mehek, premehek, človek živahne domišljije in nekako širokega duševnega obzorja, prav kakor je široko obzorje, sredi katerega živi.

Dvoje stvari je v moji domačiji značilnih za velikonočni čas. Po vrtilih, pred hišami in vobče na osojnih krajih bujno cveto rmenne velikonočnice. Včasih, kadar je Velikonoč zgodaj, ko še čutimo komaj prve dihlike spomladi, cveto te cvetke takorekoč proti

volji matere zemlje in narave ter nazvanjajo tožnoveselo toplejšim časom. Saj jih starka zima za to novico še nemalokrat kaznuje s smrtjo.

In drugo znamenje: velikonočne baklje in kresovi. Misli si, da greš z menoj na Veliko oboto zvečer na bližnji hrib. Takole v prvem mraku. Vidiš čudovit prizor: na nebu se vžigajo „svetli milijoni“ — po zemlji pa velikonočne baklje. Tu tri, tam šest, drugod dvanajst in še več: te v ravni vrsti, druge v polkrogu, tretje v križ. Kako se tedaj spremenijo naše gorice! Po dnevi vidiš bele hišice, ponosne gosposke zidanice — mestoma se celo za bukove ali v globeli skriva stara graščinska pristava. In nove vinograde seveda, v katerih stoje trte kakor vojaki v vrstah, pa kleti, ki so v sedanjih težkih časih večinoma prazne. Le v malokateri se še skrivajo hudomušni vinski duhovi in malokje se čujejo vesele napitnice. Vinsko kapljo, katero zori naše vroče solnce in katero rodi naš znoj in trud, pijejo tujci — mi pa vodo. Ostal sem pri bakljah. Na veliko soboto zvečer, Milane moj dragi, so vse drugačne naše gorice: praznično razsvetljene so, velikanski svečniki, na katerih gore neštevilne nemirne, v rah-

lem jazu plapolajoče svečice. Ne le v spomin Kristovega vstajenja, temveč tudi v proslavo vstajenja spomladi, na čast Vesne, ki se bo kmalu dotaknila s svojim dihom goric, da bodo zazelele in ocvetele. Veš, prijatelj, ni se še rodil sin naših goric, ki bi znal govoriti njih čudovito govorico pričakovanja in hrepenenja sedaj spomladi, opisati njih sočno in svežo lepoto poleti in ob dobri letini bogato obilico jeseni. Pač: zapisal je nekaj verzov sin naših goric, Spindler, a mu je utihnila pesem in pero piše politične članke.

Tega prizora se veselim in vse njegove poezije... Sedel bom pri bakljah pozno v noč in pazno nalagal korenino za korenino v ogenj. Nemirno bo trepetal plamen in zdaj slabše zdaj boljše razsvetljeval ljudi, stoječe za njim. Ženske bodo govorile o pecivu in o „božjem grobu“ v farni cerkvi, moški bodo kadili in uzbali o vremenu, setvah, o vinski in sadni letini. Pade morda t. di katera beseda o slabih časih in visokih davkih. Če pride sosedov Tone, ponosen trdnjavski topničar, k bakljam, bo pravil moškimi o Pulju, tamošnjih trdnjavah, malo tiše tudi o lepih Italijankah, zagorelih obrazih in črnih, zapeljivih očeh. Streljalo se bo iz mož-

narjev, iz starih pištol; puške, ki vise celo leto na stenah, bodo ta večer poveljevale slavnost... Strelji bodo zamolklo doneli po dolih in se zgubljali daleč doli proti Dravi... Mislil sem si včasih, da se naše ljudstvo ne veseli samo radi praznika, da pozablja celo njegov pomen, temveč da si ob tej priliki odduška svoji veseli naravi.

In zjutraj zagore kresovi. Slavnost se preseli s hribov v doline, z gorice na polje. Zjutraj ob prvi zori, ko začne „v klenk“ zvoniti jutrnico — zagore kresovi na polju. Večina ima tam mladina; kakšen objesten fant zavriska, tuintam se celo oglasi harmonika. Tedaj se ne modruje veliko — mladi ljudje si pripovedujejo svoje skrivnosti. — Po nekaterih krajih kar rijo baklje in krese celo nedeljo in ponedeljek.

Eto, tu imaš malo sliko naših praznikov. Priporočal bi ti, da si jih prideš enkrat ogledat tudi sam — in vem, da boš zadovoljen, ko boš videl pe le vse to, temveč tudi naše živahno, in, da govorim z izrazom, ki ga sedaj tolikrat slišim, napredno ljudstvo.

Tvoj

Tone.

Po koncertu prosta zabava in ples. Svira celjska narodna godba.

Začetek točno ob 8. uri. — Vstopnina 1 K.

Vsako mora vstopnico kupiti. kdor hoče v dvorano. Ako še kdo želi sedež, ima poleg vstopnice še posebno sedežno karto kupiti, ki stane za sedeže 1. in 2. vrste 3 K, 3. do 7. vrste 2 K, 8. do 16. vrste 1 K; na balkonu 1 K 50 vin. Samo sedežne karte ne zadostujejo; brez vstopnine ni vstopa v dvorano. Na to se opozarja, da ne bo neprilika.

V Celju se dobe vstopnice in sedežne karte v predprodaji v trafiki gospe Miklave v „Narodnem domu“ in na večer koncerta pri blagajni, ki se otvori ob 7. uri zvečer.

K občnemu zboru in koncertu vabi

Vodstvo „Zveze slov. štaj. učiteljev in učiteljic“.

Naročajte in širite „Domovino“! „Domovina“ izhaja trikrat na teden in stane mesečno 1 K.

Štajerske novice.

— **Začetek „Jubilejnega koncerta“** na Velikonočni ponedeljek ob 8. uri zvečer. Vstopnice, besedilo in sedežne karte se dobe v trafiki gspdc. Miklave v „Narodnem domu“.

— **Celjske in okoliške narodnjake** vabimo posebej k pogovoru o ustanovitvi „Narodne socijalne zveze“ „Zveze slov. nepol. društev na Štajerskem“, ki se vrši na Velikonočni ponedeljek ob 5. uri popoldan v čitalničnih prostorih „Narodnega doma“.

— **Za „Sokolski dom“** v Celju, kateri se bo začel v kratkem zidati, se priredi v nedeljo, dne 3. majnika v celjskem „Narodnem domu“ koncert. Kakor čujemo, bo sodeloval slavni „Šentjurski pevski zbor“ pod vodstvom g. učitelja Čuleka, kateri je nastopil zadnjič v Št. Jurju s tako velikim uspehom. Na vsporedu bo najbrž tudi „Urica“, skladba g. dr. Jos. Ipavca. Upamo, da jo bo g. skladatelj osebno dirigiral kakor v Št. Jurju in da nastopi gospodična Černošekova. Sodeluje tudi tenorist g. Ernest Vargazon. Čisi donesek se bo porabil za stavbeni sklad „Sokolskega doma“. Društva v okolici prosimo že sedaj, naj upoštevajo to prireditve in ne prirede sama to nedeljo ničesar.

— **Ženska podružnica sv. Cirila in Metoda** v Celju. Kot delegatinja za glavno skupščino se je izvolila gđc. Mila Sernečeva in ne gospa dr. Kukovčeva, kar s tem popravljamo.

— **O slovenskem vseučilišču** kvasi tukajšnja „vahtarica“. Kakor znano, ne ve polovica celjskih nemškutarjev pravilno pisati ne slovenski ne nemški; naj bi tedaj blagovolila „vahtarica“ enkrat nasvetovati za vse te visoke kulturne ljudi — abecedarski tečaj. Potem govorimo eventualno dalje.

— **„Vahtarica“ in razglednice „Nemškega doma“**. V sredini številki piše tukajšnje glasilo nemških trgovcev in obrtnikov, da je „Zvezna tiskarna“ tiskala razglednice „Nemškega doma“ — in baje iz dobičkaželjnosti zatajila svoj narodni značaj. „Vahtarica“ sklepa to iz črk „Z. T.“ Vprašali smo v tiskarni po resnici tega dopisa in smo zvedeli, da tiskarna razglednic „Nemške hiše“ sploh ni tiskala. Kar se pa tiče očitka „dobičkaželjnosti“, pa naj prime „vahtarica“ g. obč. svetnika Rascha, ki je svoj čas imel več razglednic „Nar. doma“ v zalogi kot Hribarjeva trgovina, ali pa naj prime Rasch „vahtarico“, nam je vse jedno.

— **Kam gremo ob praznikih?** V „Skalno klet“ pri Celju, kjer dobimo dobro pivo in izvrstno vino. Na razpolago je tudi glasvir.

— **Češki oddelek „Nar. godbe“** svira na Velikonočni ponedeljek popoldne od 3. do 7. ure (radi koncerta Zveze slovenskih štajerskih učiteljev in učiteljic v „Narodnem domu“ samo do 7. ure zvečer) v „Skalni kleti“. Spored: 1. Čermák: Naprej, koračnica. 2. Zadržal: Dvoboj, ouertura. 3. Straus: Valčekovi sen. 4. Smetana: Potpourri iz „Prodane neveste“. 5. Korun: Vaška cvetka, mazurka. 6. Ammor: Straža kraljice, ouertura. 7. Kovačik: Prvi poljub, valček. 8. Kmoch: Sokolska koračnica. Vstopnina prosta. K mnogobrojni udeležbi se vljudno vabi.

— **Zatekla** se je velika, mlada, rujava psica. Lastnik psice naj se oglasi v gostilni „Skalna klet“.

— **Celjsko ljudskošolsko vprašanje**. Kako v živo so zadele naše še pravočasne notice o klerikalnih ljudskošolskih načrtih v Celju naše klerikalce, kaže tudi odgovor v zadnjem „Slov. Gosp.“. Tam ponavlja nek zvezar vse očitke, kar jih je navalil čedni „Slov. Gosp.“ na „Narodno stranko“ in njena poslanca celo ljubo leto — na dejstvo samo pa ne zna in ne more ničesar odgovoriti. Prazno zabavljanje!

— **Celjski magistrat in slovenski trgovci**. Trgovec R. Stermecki v Celju je prilepil na okna svoje trgovine lepake, na katerih je naznanil, da zaradi prezidavanja trgovine želi zalogo zmanjšati in je zato cene znižal. Takoj drugi dan so že priskrbeli njegovi prijatelji, da je prišel eden prepis takega lepaka na slavni celjski magistrat, kateri je takoj zaradi ene besede konstatiral, da je to navadna razprodaja, katera ni bila dovoljena, nakar je bil gospod Stermecki kaznovan za 20 K. — Tako se godi slovenskemu trgovcu v Celju, na eni strani se ima boriti z nemško konkurenco, na drugi strani mu pa škoduje magistrat kolikor mu le more. Radovedni smo le samo, če nimajo gospodje na magistratu nobenega družega dela? Da jih je preveč in da včasih ni dela, kaže to, da je videti včasih po štirih tega in onega po mestu sprehajati se ali pa sedeti v gostilni. Ali moramo davkoplačevalci za to plačevati tako visoke občinske doklade, da se zastonj redi preveč ljudi na magistratu? Ako bi le bilo slovensko občinstvo bolj dosledno in se držalo gesla „Svoji k svojim“ bi že nastale druge razmere.

— **Stoletnica celjske gimnazije — nemškonacionalna slavnost?** Poročali smo že, da misli celjska višja gimnazija obhajati meseca junija na slavnosten način stoletnico svojega obstanka. Ta slavnost pa bi naj po načrtu imela popolnoma nemški značaj, kar bi ne žalilo samo narodnega četa slovenskih dijakov, katerih je na višji gimnaziji dobro polovico temveč bi tudi branilo Slovincem, katerih se je vendar izšolalo na tem zavodu lepo število, udeležiti se slavnosti. Ali se naj le jemlje ozir na profesorski zbor, kateri je na hvalo nemščevalni učni upravi popolnoma nemški in na one od vseh vetrov navejane nemške fantiče, kateri danes nasilno dajejo zavodu nekako nemško lice? Misli se namreč prirediti v tukajšnjem nemškem mestnem gledališču slavnostna akademija s petjem. delamacijami in enodejanko. Pelo, deklamiralo in igralo bi se seveda vse nemški. Kako pridejo slovenski dijaki do tega, da bi s sodelovanjem pčveličevali nemški značaj zavoda, katerega vzdržujejo njih stariši s svojim davčnim denarjem? Kako pridejo slovenski stariši do tega, da bi se dali žaliti? Pravično bi bilo, da se vsaj poje in deklamira tudi slovenski, Nikakor pa se ne sme slavnost prirediti v mestnem

gledališču, v lokalni, kjer so že večkrat gledališčni igralci raznih potujočih šmir na nečuten način žalili in zasmehovali z odra Slovence! Smešno pa je, da bi pri telovadnem nastopu telovadili kakor se name:ava slovenski fantje v „turnerski“ obleki! Stvar še ni povsem določena — a povemo že danes, da se bomo na najodločnejši način uprli vsaki — nemško nacionalni slavnosti stoletnice tukajšnje gimnazije, ki bi po pravici že morala biti davno povsem slovenska.

— **Cenjenim gg. dopisnikom naznanje!** Mnogokrat dobimo v zadnjem trenutku, to se pravi n. pr. v četrtek pozno popoldne ali pa še le v petek cele članke z željo, da se objavijo v petkovi številki. To pa nam je s tehničnih ozirov popolnoma nemogoče in in prosimo c. gg. dopisnike, naj nam daljše dopise, oziroma članke pošljejo vsaj dopoldne dneva pred izidom številke, v kateri žele imeti svoj dopis priobčen.

— **Iz Gaberja**. V Altzieblerjevi trafiki v Gaberju se strankam kaj rado ponujajo „Südmarkine“ vžigalice. Slovenskih baje nima. Našim ljudem to v vednost! — Samo na nemške goste čaka tudi gostilničar Janshek v Celju, ker si je dal napis napraviti popolnoma v nemških barvah.

— **Nekaj zadružne statistike**. Koncem leta 1907. so imele slovenske zadružne zveze, včlanjene pri „Splošni zvezi avstr. kmet. zadrug na Dunaju“ sledeče število članic: 1. Zadrugna Zveza v Celju 200 zadrug. 2. Zadrugna zveza v Ljubljani 433 zadrug. 3. Goriška zveza 32 zadrug.

— **Razpisana** so učna mesta: v Resniku, pošta Zreče pri Konjicah, mesto def. šolskega vodje: enorazrednica in 2. pl. razr. v Čadramu, pošta Oplotnica, petrazr., 3. pl. razr. definitivno mesto učitelja, oziroma učiteljice, in na petrazrednici pri Sv. Duhu v Ločah 2. pl. razr. def. ali prov. mesto učitelja, ozir. učiteljice. Prošnje do 14. maja na krajne šolske svete.

— **Gromenje** so slišali minolo soboto tudi v ptujski okolici. Zgodnji grom, gotova lakota!

— **Nova zadružna postava**. Minister pravosodja Klein je sklical za 4. majnik zadružne strokovnjake na Dunaj k posvetovanju glede nove zadružne postave. Med vabljenimi se nahaja tudi predsednik celjske Zadružne Zveze g. Mih. Vošnjak. Enako posvetovanje se je že vršilo leta 1895., h kateremu je bil tudi vabljen gosp. M. Vošnjak. Vlada je sad tedanjega posvetovanja predložila državnemu zboru leta 1898. v obliki zakonskega načrta; ker pa državni zbor tedaj ni rešil predlog, pride stvar letos ponovno v državni zbor.

— **Nadučiteljsko mesto na Zidanem mostu**. „Slov. Narod“ poroča iz verodostojnega vira, da je okrajni šolski svet laški črtal vse prošnjike, ki so prišli v terno pri krajnem šolskem svetu in predlagal tri zagrizene nemškutarje. Ako je ta vest resnična, potem bo treba vse sile napeti, da tega mesta ne zasede Nemeč. Deželni šolski svet mora okolščine, ki govore za Slovence, uvaževati! Ali pa se naj na Spodnjem Štajerskem igra z nami „nemški narodni svet“, klika nekaj nemških, iz krvi slovenskih kmetov obogatelih odvetnikov?

— **Prememba posestva**. Posestvo gospoda Janeza Starkl v Sevnici je kupil gospod Jakob Vrečko, učitelj v Šoštanju.

— **Železnico Slov. Bistrice** mesto — kolodvor je sedaj železniško ministerstvo končno dovolilo. Štaj. namestništvo je dobilo nalog, da dá izvesti revizijo proge, politično obhojo in komisijo za kolodvor.

— **Cesarjevo zdravje** se je sedaj stalno zboljšalo. Cesar se vsak dan po dvakrat na vrto sprehaja.

— **Nova Slomškova slika**. Akademski slikar Pistor je naslikal rajnega škofa Slomška in razstavil sliko v Celovcu. Kakor pravijo, je Slomšek zadet izvrstno in prekaša ta slika vse dosedanje.

— **Iz Vranskega**. „Podružnica sv. Cirila in Metoda“ je priredila 12. t. m. gospodarsko predavanje o škodljivcih na hmelju. G. Anton Petriček iz Žalca je s pomočjo krasno izdelanih slik prav temeljito razpravljal o gori imenovanem vprašanju. Poslušati predavatelja, ki tako nazorno in poljudno predava kakor gosp. Petriček, je odkritosrčno rečeno, pravi zavžitek. Hočemo ga kmalu zopet slišati.

— **O nesreči pri Sv. Bolfenku na Biša** nam piše prijatelj lista še sledeče podrobnosti: V petek, 10. apr je šel Papežev hlapec z Biša s samokolnico v prodečno jamo po pesek, da bi ga pripeljal zidarju, ki je nekaj popravljaval. Ker ga do večera ni bilo od nikoder, so ga šli iskat. Našli so ga zasipanega in tako zmečkanega, da je lezel drob iz njega, glavo pa je imel čisto zmečkano. Nesrečni hlapec Merc je doma iz Haloz.

— **Zatiranje hroščev**. Okrajni zastop konjiški je sklenil plačati za vsak liter nabranih hroščev po 4 vin. Prosil je vsa šolska vodstva v okraju, naj v tem smislu vplivajo na otroke. Nagrado naj splačujejo šolska vodstva vnaprej in pošljejo račun pozneje okr. zastopu.

— **Vesele in srečne velikonočne praznike** želi vsem svojim dopisnikom, naročnikom in somišljenikom

uredništvo „Domovine“.

— **Umivanje nog**. Starčki, katerim je včeraj mariborski škof g. dr. Napotnik umil po starem obredu noge, so stari skupno 903 leta. — Cesar letos na Dunaju ni umival starčkom nog.

— **Slov. odvetnik na Dunaju**. Odvetniško pisarno pokojnega dvornega in sodnega odvetnika na Dunaju, g. K. pl. Kozića (I. Bräunerstr. 10) je prevzel dvorni in sodni odvetnik gosp. dr. St. Lapajne, zaprisežen sodni tolmač za ruski jezik.

— **Dopusti za časa žetve** se bodo letos dovolili potrebnim vojakom v polnem obsegu.

— **Iz Št. Jurja ob Južni žel.** Proti nameravani obrtni šoli že — hujskajo naši klerikalci. Kakor proti vsaki stvari, ki bi komu zares koristila.

— **Umrl** je v Št. Petru v Sav. dolini najstarejši mož v občini, gosp. Janez Ušen. Dosegel je 97 let. Gotovo lepa starost! Bil je tudi 9 let marljiv župan občine. N. v m. p.!

— **Polzelska podružnica „Družbe sv. Cirila in Metoda“** priredi igri „Bisernica“ in „Domokejev meč“ dne 10. majnika in ne 26. aprila, kakor se je poročalo zadnjič. — Osebnih vabil se ne bo razpošiljalo.

— **Zavlačevanje rešitve vlog pri c. kr. namestnji v Gradcu** je včasih res uprav škandalozno. Opravičeno se pritožuje „Narodni list“ proti temu zavlačevanju, katerega edini vzrok je dostokrat ta, da imajo pri namestnji samo jednega predstavjalca slovenskih vlog. Da ta dela ne zmaguje, je gotovo. Stara reč: na Štajerskem rabimo pri namestnji slovenskih uradnikov ali pa posebno upravo za Sp. Štajer.

— **Slovenska šola na Muti**. G. Peitler naznanja „Nar. listu“, da iz mnogih zasebnih vzrokov ne more sprejeti vodstva slov. šole „Družbe sv. Cirila in Metoda“ na Muti.

— **Obesilo** se je v Velikem vrhu blizu Šmartnega ob Paki 16 letno dekle Kogovnič.

— **Za občinskega tajnika** v slovenski občini na Spodnjem Štajerskem išče se zanesljivega, v teh poslih izvežbanega moža; najljubše bi nam bil razmerno mlad penzionist. Pojasnila daje uredništvo lista „Domovina“.

— **Nedeljski počitek v poštni službi.** Poštni uslužbenci v Gradcu so vložili pri graški trgovski in obrtni zbornici prošnjo, naj odstopi od svoje zahteve po razširjenju nedeljske službe.

— **Sprejem v kadetnice.** Prošnje za sprejem v kadetnice, katere leže na Avstrijskem, je treba oddati do 15. avgusta t. l. pri poveljništvu najbližje kadetnice. Pogoji za sprejem je dobiti v državni tiskarni na Dunaju.

— **Nemški učni jezik** se upelje na treh višjih razredih ptujske okoliške šole po poročilih graških listov. Potem baje „želi“ tudi prebivalstvo, naj bi poučevali na tej šoli nemški ali vsaj nemškutarski učitelji.

— **Čeden kaplan.** G. kaplan Kovačič iz Šmartnega v Rožni dolini je bil minuli torek znova obsojen zaradi častikraje domačemu učiteljstvu na osem dni zapora odnosno 80 kron kazni. To je tekom pol leta že tretja obsodba. Lep božji namestnik!

— **Iz Trbovelj.** „N. L.“ poroča o škandaloznih misijonskih pridigah, ki so zlasti vsled svoje lascivnosti pohujševale mladino. Ali je res na prižnici vse dovoljeno.

— **Iz Slov. Bistrice.** Veleposestvo na Pošti je kupil slov. konsorcij iz Vel. Lašč za 200.000 K. Zopet je padlo nemško veleposestvo v slovenske roke.

— **Umrl** je v Rogaški Slatini v torek kavarnar Tanzer. — V Celju je umrl krojač Jicha.

— **Za hrastniško nemško šolo** je daroval nemški „Schulverein“ znatno vsoto 15.000 kron.

— **Če slovenski listi citirajo.** Začnimo kot skromni in nepristranski ljudje pri samem sebi. Spominjam se, da je nekdo v „Domovini“ hotel citirati znane Seumejeve besede: „Wir Wilden sind doch bessere Menschen“, kar se mu je pa ponesrečilo v: „Wir Wilde sind doch bessere Leute“. Ta korektura je seveda zelo smešna za onega, ki pozna razliko vsaj v dunajskem smislu med „bessere Menschen“ in „bessere Leute“. No pa naj že bode, Seume je vsaj eden manjših, zato so tudi taki ponesrečeni citati še manjši grehi. Našim velikim listom pa tudi največja imena ne imponirajo. Dr. J. Žitnik se je v „Slovenca“ od 7. dec. 1907 št. 257 spraval kar nad Danteja in je njega slavni verz:

(Ed ella a ame:) „Nessun maggior dolore“ (D. C. I., 5, 121) tako le popravil: „Nessuno, maggiore dolore!“ Seveda, on doktor sv. Pisma, državni poslanec, urednik „Slovenca“, pristen klerikalec itd. mora bolje vedeti kako se pišejo italjanske tercine nego Dante, ki je bil protipapežkega političnega mišljenja, ali kakor bi se po „Slovenčevsko“ reklo, protikrščanski brezverski frampton... Za „Slovenca“ ne sme zaostati naš najstarejši dnevnik in tudi ni zaostal. V svoji 86 št. od 14. t. m. je korigiral Goetheja, ki je v Faustu zagrešil ta le verz:

Die Botschaft hör' ich wohl, allein mir fehlt
[der Glaube...]

Antentično po „Narodu“ se ima to glasiti:

Die Botschaft hör' ich wohl,
doch fehlt mir der Glaube! —

— „Slovenec“ od 15. t. m. je porabil umor gališkega namestnika za napad na vseučilišča. Kakor „Reichspost“, začenja tudi ljubljanski nje bratec z besedami: „Morilec je vseučiliščnik“ ter izvaja iz tega, kako prav je imel dr. Lueger, ki je na katoliškem shodu dejal, da so avstrijska vseučilišča

večkrat gnezdišča zaslepljenosti in brezplodnega revolucionarstva. Slučaj Šičinjski je za to jasen, krvav dokaz. „Slovenec“ na to z učenjaški maskirano jezuitsko zvičajnostjo dokazuje, da ni svobodne vede ter pravi: „Veda je objektivna, ima za pravec resnico, spoznanje brez zmote. To poučevati, je dolžnost učiteljstva. V tem obziru ni svoboden — nasproti resnici ni svobode.“ To se tako lepo, tako filozofski zapeljivo glasi, da bodo verne ovčice, pa samo ovčice, kar pobožno zazijale samega strahu in spoštovanja pred to globokostjo klerikalne „učenosti“. Pred vsem je „spoznanje brez zmote“ za človeka za vse večne čase popolnoma nemogoče. Za spoznanje ima človek samo pet čutov in svoj razum. Čuti in razum človeka so pa nepopolni in ga večkrat vedejo v zmote. Resnico spoznava človek z velikim naporom, napredujoč od skušnje do skušnje, od roda do roda. To tudi ni drugače mogoče, saj se tudi življenje na naši zemlji in v vsemiru neprestano spreminja, porajajo se in propadajo svetovi, kakor se porajajo in umirajo ljudje, živali in rastline. Veda pa, ki to življenje opazuje, opisuje in spoznava, se mora z njim vred spreminjati. Skratka, vi trdite, da je Bog enkrat vsemir vstvaril in da potem počiva — svobodna veda trdi, da Bog ne počiva, da mariveč vstvarja dan na dan in da bode vstvarjal od vekov do vekov brez konca in kraja; vi trdite nadalje, da ste vi v posesti absolutne, nespremenljive resnice, katero vam je Bog osebno poveril, svobodni učenjaki pravijo pa, da jim je Bog prižgal v razum, v mislih in duši iskrico svojega duha, s katerim spoznavajo košček za koščkom njegovo stvarstvo, božjo resnico. Kdo je skromnejši in zato tudi resnici bližje, o tem ni težko razsoditi. Vaš boj za šole in proti svobodi učenja ima samo ta misel: Vi klerikalni gospodje hočete dobiti šole v svoje roke, da bi na njih vzgajali svoje uradnike, svoje duhovnike in učitelje, s pomočjo katerih bi si duhovstvo in cerkev priborilo vso posvetno moč, oblast in bogastvo. Svojim, na klerikalnih šolah vzgojenim služabnikom bi dali razmerno dobre plače, ovčicam pa, nad katerimi bi z njihovo pomočjo zavladali, pa upanje na večno srečo na onem svetu. Za to se vam gre, gospoda, in za prav nič drugega. Če se vam posreči dobiti šole v svojo oblast, boste svojemu cilju v resnici mnogo bližje. Čist pa ni ta cilj in „spoznanje brez zmote“ je brezbožno sleparstvo.

— **Herman Bahr o avstrijski politiki.** H. Bahr, brez dvoma vodilna glava med nemškimi pisatelji v Avstriji, je povedal v „N. W. Journal“ svoje mnenje o avstrijski politiki. Ker je mnenje izrednih mož poučno in zanimivo, je tu navajamo. H. Bahr pravi: „Moje sanje so zedinjena Avstrija. V Avstriji imamo plodovite in močne narode z burnimi kulturnimi težnjami. Kaj ve Dunaj o drugih deželah? Kaj o mestih okolo sebe, o njih ljudeh in njih samoraslosti? Živi o razporu med avstrijskimi narodi, kateri so pa nase navezani in kateri bi skupaj vstvarili jednoto velike kulturne cene in velike mikavnosti. Mnogo Nemcev to že čuti. Treba premagati narodno prezavzetost. Ko sem šel v Pragi mesto v nemško v češko narodno gledališče ter sem tam občudoval genialne umetniške čine, se me je naravnost proklelo. Prago imam za vseskozi slovansko mesto in našel sem tam ves slovanski značaj, vso mehkost in impulzivnost slovanskega bistva. Prav pred vrati Dunaja se je zvršil za vlade sedanjega cesarja prepod českega meščanstva, premena v demokracijo, za kar so Francozi potrebovali cela stoletja.“

Isti Herman Bahr je poslal dramaturgu češ. Narodnega gledališča v Pragi dne 8. t. m. ko je kršč. socialni župan dr. Lueger, prijatelj in zaveznik naših klerikalcev zaprečil češke gledališče predstave na nemškem Dunaju v proslavo cesarjevega jubileja: „Baš sedaj čutim potrebo izraziti Vam svoje najodkritosrčnejše občudovanje. Herman Bahr.“

Vodilna glava nemških pisateljev avstrijskih zagovarja mir in spravo med narodi v svrhu vstvaritve nove, lepše in večje kulture. Glava klerikalcev dr. Lueger pa se veže z nemškimi šovinisti, neti narodno nestrpnost in se stavi na pot dosegi te višje kulture in srečnejšega razvoja države. Pa naj še kdo reče, da niso ti klerikalci protikulturni!

— **Cene živine v Gradcu**, dne 16. aprila 1908. Na sejm je bilo priganih 724 glav. Trgovina slaba, cene padajo. Plačevalo se je za 50 kg žive teže: pitani voli 37—42 K, napol pitani voli 33—36 K, suhi voli 29—32 K, debele krave 27—33 K, voli za rejo 30—33 K, suhe krave 15—22 K, biki 27—35 K, mlade molzne krave 25—27 kron. Največ so kupili izmed tujih tržaški kupci, 150 glav.

— **„Kmečka zveza“** bo prirejala po izjavi „Sl. Gosp.“ prihodnje mesece povsod po Sp. Štajerskem shode. Dr. Korošec se bo menda postavljaj s svojimi „uspehi“ v proračanskem odseku.

— **V spomin Trubarjeve štiristoletnice** (Primož Trubar, oče slovenske književnosti, je rojen 8. junija l. 1508) je izdala slovenska sekcija „Svobodne misli“ v Pragi kot 2. zvezek svoje knjižnice kulturno-historično študijo „Primož Trubar in naša reformacija“. O knjižnici spregovorimo o priliki več, danes jo toplo priporočamo.

— **Iz Gornjega grada** odgovarja neki dopisnik na naša poročila o škofovem gospodarstvu s — krampom. No, saj drugače ne zna. Ali si mislite, velečastiti gospodje oskrbniki, da bomo v taki zadevi, ki se tiče celega okraja, molčali in to celo — vam na ljubo? Upamo, da boste vi boljše oskrbovali — kozolce in da bo gospodarstvo cvetelo! Pa da je č. g. tako negalanten in imenuje 18 letno „Domovino“ staro in nadušljivo klepetuljo! Oj, oj, katoliški mož, ni li to perverzno, da imenujete 18 letno dekle nadušljivo starko?

— **Matica Slovenska.** Izmed hrv. listov, ki so že prinesli poročila o knjigah „Maticeslov.“, naj imenujemo tu oseško „Narodno Obrano“ (dnevnik), ki posebno obširno poroča o Meškovi knjigi „Na Poljani“. Tu je natančno analizovana vsebina knjige in končno dodano: „Ves slovenski svet je našel izraza v tej knjigi (Trata je kakor vsa druga sela), kakor ga oduševljeni pesnik gleda skoz prizmo svoje močne duše, urojene v ljubav in vero, ki krepi in jači... Odkril je mnogo rano svojega naroda, ponovil mnogo bol, da poda uteho, s toplim čuvstvom nadahnil življenje, opozarjajoč ljudi, kako je treba „vneti vsa srca za resno, neumorno delo, ker izvor in začetek življenja je delo in v delu je dopolnjeno življenje“, a to se more doseči le z ljubeznijo: „Ljubezen oživlja! Ljubezen zmaga!“

Ormoške novice.

— **Povodenj.** V celem okraju so minul teden potoki silno narastli in prestopili svoja obrežja. Tuintam je voda silila v mline in v hiše. Delo na polju in po vinogradih je močno zaostalo.

— **Razdelitev podpore.** V pondeljek se je v Ormožu razdelila državna podpora za škodo po lanski toči, katero je izprosil državni in dvorni svetnik g. dr. Ploj. V torek se je raz-

delila v Središču. Bila bi že davno razdeljena, ko bi se ne bile kasneje še nekatere občine oglasile za podporo, ki so se v začetku bale za občinske doklade, ker se ni moglo na poznejše prosilce v polni meri ozirati, potem ko je že bila podpora za prvotne prosilke določena. Razdelitev je vzbudila mnogo nevolje in jeze, ker je bilo mnogo zavidežev in občudovati moramo gg. glavarja in komisarja, ki sta morala poslušati toliko različnih prošelj, pritožb in ovadb, ki so bile včasih tako čudne in nejasne, da se je komaj dalo zvedeti resnico. Nekateri so stavili sebe in druge v slabo luč. Vendar pa so večine obdarovanci polni hvale za podporo, saj se je g. dr. Ploj zares potrudil in dosegel samo za nekatere občine 26.000 kron. Bodi mu na tem mestu izrečena hvala za njegov trud požrtvovalnost! Da je nastal vsled razdelitve prepir, seveda ni on kriv, temveč razne cenilne komisije in možje, ki dostikrat niso cenili na vsem pravični podlagi, potem pa tudi za naše razmere prav razumljiva želja po denarju! Vsem se pa sicer še nikoli ni moglo ustreči; tega ne more niti Bog sam. Konečno bi še izrekli željo, naj bi prišel g. drž. poslanec kmalu enkrat med nas, da sliši v resnici ljudsko mnenje, ne pa mnenje zapeljane in nahujskane množice.

— **Ormožani!** Na novo urejene narodne trgovine so: Perko-Blagovič, trgovina z železom, manufakturnega in špecerijskega blaga; Kuharič (prej Hecl), trgovina manufakturnega in špecerijskega blaga; Polak, trgovina s steklom i. dr. Narodne gostilne pa so: Gomzi, Kandrič, Kalhbrenner.

— **Ormoška „Čitalnica“** je priredila zadnjo soboto v gostilni gospe Gomzi odhodnico c. kr. sodnemu tajniku g. dr. Fr. Mohoriču, ki odhaja v Ljubljano. Napolnjeni gostilniški prostori in različni govori so pričali o priljubljenosti odhajajočega sodnika in njega obitelji v Ormožu. Bil je do malega zbran ves slovenski Ormož in dosti prijateljev iz bližnje okolice, da počaste odhajajočega milega prijatelja, vestnega in zvestega tovariša, zanesljivega, družabnega, podpirajočega in izvršujočega društvenika, spodbujajočega svetovalca ter njegovo blago soprogo, ki ni stala nikdar ob strani, ko se je šlo za naše kakoršnekoli prireditve.

— **Ormoška „Čitalnica“** si je pri zadnjem občnem zboru izvolila sledeči odbor: dr. Anton Žizek (predsednik), dr. Ivan Omulec (podpredsednik), Martin Sever (blagajnik), Janko Grivec (tajnik), Ad. Rosina (knjižničar), dr. Oroslav Kristan in Rudolf Starkl; namestniki: Jak. Potočnik, Jos. Rajšp in I. Richter. Iz zdravstvenih ozirav odstopivšemu predsedniku g. dr. Ivanu Geršaku se je izrekla za njegovo delovanje zahvala.

Sklenilo se je čitalnično knjižnico razširiti, ter isto kot javno in brezplačno tudi neudom odpreti. V to svrhu se je dovolil večji znesek za nabavo novih knjig. Ko bode knjižnica vrejena, se da javnosti na razpolago.

Ker je obsežno razširjenje čitalnične knjižnice odvisno od števila udov, vabi Čitalnica vse rodoljube iz Ormoža in okolice, da prav pridno pristopajo kot udje ter ji na ta način pomagajo pri izvrševanju njenega izobraževalnega namena.

— **Učiteljsko drništvo za ormoški okraj** je zborovalo v nedeljo, 5. aprila v ormoški okoliški šoli. Po otvoritvi zborovanja je predsednik dal na znanje obilico dopisov, ki so se večinoma tikali učiteljskega jubilejnega koncerta na velikonočni pondeljek v Celju in so pričali o svezem duhu, ki je zavladal v Zvezi slovenskih štajerskih učiteljev.

Učitelj g. Robert Košar od Sv. Bolfenka je predaval „o tajni kvalifikaciji“. Zborovalci so njegovim interesantnim izvajanjem glasno pritrjevali in sklenili, Zvezo prositi, da naj zastran odprave tajne kvalifikacije stavi potrebne korake.

Ker je nadučitelj g. Ernest Slanc od Sv. Bolfenka imenovan nadučiteljem v Petrovče pri Celju, se je ta dan poslovil od ormoškega učiteljskega društva. Predsednik Rajšp ga je v svojem govoru slavil kot izvrstnega učitelja, kot neumorno delujočega delavca na narodno-naprednem polju in kot neustrašenega in velezaslužnega zastopnika učiteljstva v ormoškem okrajnem šolskem svetu.

Po zborovanju so se sešli vsi učitelji in učiteljice v gostilni gospe Gomzijeve v Ormožu, da bi prebili zadnje urice s svojim odhajajočim tovarišem. Učiteljstvo so počastili se svojo navzočnostjo še g. sodni svetnik dr. Presker, g. dr. Omulec gosp. dr. Kristan, gosp. dr. Žizek in še nekateri drugi prijatelji učiteljstva. Predmet vseh različnih napitnic je bil seveda g. Slanc. Vsestransko se je povdarjalo, da si je gosp. Slanc kot učitelj in napreden naroden delavec res stekel velikih zaslug za ormoški okraj. Zatorej njegov odhod iz ormoškega okraja obžalujemo, zajedno pa čestitamo učiteljstvu celjskega okraja, da pridobi tako vrlega tovariša v svojo sredino.

Druge slovenske dežele.

— Umrl je v Arku na Južnem Tirolskem g. Fr. Kollmann, predsednik mestne hranilnice ljubljanske in podpredsednik „Trgovske in obrtne zbornice“ na Kranjskem.

— Društvo slov. učiteljc je zborovalo večeraj dopoldne v Ljubljani. Društvo je imelo v preteklem letu 176 rednih in 14 podpornih članic. Zborovanja se je udeležil tudi deželni poslanec Gangl.

— Utonila je v napadu božjasti delavčeva žena Hrastnik v Velikovem. Padla je v božjasti v nek studenec.

— Ljubljanski naprednjaki so uvideli, da jim je treba tudi v Ljubljani trdnejše strankarske organizacije. Zato so osnovali v torek že tretje politično in izobraževalno društvo, tokrat za dvorski okraj.

— Škofov voz je minul torek v Ljubljani povozil v Stritarjevih ulicah dečka. Škof Jeglič se je peljal proti „Ljudski posojilnici“ in bil tako zamišljen (!), da ni dal niti vprašati, kaj se je dečku zgodilo.

— Oropana romarska cerkev na Višarjih. Kakor se vidi iz natančnejših poročil, so neznani umovniki temeljito oropali višarsko cerkev. Odprli so vse nabiralnike, odnesli vse svete posode, čudežno podobo in njeno okrasje. — Okrasje je vredno okrog 400 K. V cerkev so vdrlí skozi vrati pri Jožefovem oltarju, iz cerkve pa so naredili proti zakristiji skozi meter debel zid luknjo, da so prišli v zakristijo. Tam so odprli vse predale. Vdrlí so v prazno gostilno, tam so kuhali, kartali in spali. Tudi v farovž so vdrlí. Višarje leže kakor znano na visokem hribu in ne staruje tam po zimi nikdo.

Svetovne vesti.

— Sava je poplavila vso okolico pod Zagrebom do Siska. V Zagrebu stoji voda 2 metra nad normalo.

— Ruski pesnik Tolstoj je letos ob svoji 80 letnici neprestano bolan. Sedaj javljajo brzojavke, da ima hudo bolezen v črevah.

— Potopil se je parnik Götaelf pri mestu Gothenburgu na Švedskem. Utonilo je čez 30 oseb.

— Ščuvanje proti pokojnemu Zoli. Pokojnega francoskega romanopisca Emila Zola so klerikalci in nacionalni šovinisti za živa tako zelo obsodili, ker se je potegoval za Dreyfussa, da mu tega tudi po smrti ne morejo še odpustiti. V parlamentu je bil stavljen predlog, naj se prene-sejo smrtni ostanki velikega pisatelja s pokopališča v Panteon, kjer so pokopani skoro vsi veliki Francozi. Klerikalci in nacionalci šuntajo sedaj po deželi kogar morejo, da bi izvršitev tega sklepa preprečili. Obrnili so se tudi na sina predsednika republike, naj bi tudi on protestiral proti prenosu Zolovih smrtnih ostankov v Panteon, dobili so pa ta le odgovor: „Ne protestiram, ker spoštujem mrtve, katerih miru bi ne smeli kaliti prepričani živih. Ne protestiram, ker spomina naših mrtvih in časti, katere jim je narod skazal, ne more omadeževati grob, stoječ ob njih strani. Odgovarja li počast Zoli mišljenju naroda? Jaz nimam pravice soditi o tem. Vsekako pa sodboda dobe ne more biti merodajna niti za minolost niti za bodočnost.“ V resnici krasen odgovor, žele bi bilo, da si ga gospoda dobro zapomni in po njem uravnava svoje vedenje.

— Katoliški duhovnik je izstopil iz cerkve. Minoli ponedeljek je bil shod čeških svobodomislecev na Žižkovem v Bezovci. Govoril je dr. Bartošek o boju šole proti zatiranju in napadom od strani cerkve. Za njim se oglasi k besedi prisotni duhovnik I. Cvejn, kateri v svojem govoru odkritosrčno opisuje razmere med katoliškim duhovstvom ter izjavlja, da izstopa iz cerkve. Cvejnov govor je napravil na vse globok utis. Prisotni delavci so bivšega duhovnika obsuli, stiskali mu roko ter mu obljubljali, da bodo zato skrbeli, da mu bo v njih sredi mogoče pozabiti na prejšnje žalitve. — Cvejna sta dva duhovnika po krivem ovadila škofu Doubravy, kateri ga je na to kar brez zaslišanja in preiskave suspendiral ter mu naložil, naj faro zapusti. Cvejn se je hotel opravičiti in je zahteval, naj se ga postavi pred cerkveno sodišče, škof je pa ostal pri svojem povelju. Proti tej brezobzirnosti je protestirala cela fara, pa zastoj. Konec je bil tak, kakor gori povedano.

Gospodarstvo.

— Trgovinska pogodba s Srbijo. Trgovsko-politična centrala avstrijskih trgovskih zbornic je imela 14. t. m. na Dunaju sejo, v kateri je bila sprejeta jako ostra rezolucija proti zavlačevanju uzakonjenja trgovinske pogodbe. Čeprav sme vlada proglasiti sklep trgovinske pogodbe na temelju pooblastilnega zakona (za katerega so glasovali dr. Korošec, dr. Šusteršič in drugovi še v prejšnjem par-

lamentu) se to še dozda ni zgodilo. To pa pomeni za avstrijsko industrijo veliko zgubo, kajti le to brezpogodbeno razmerje je krivo, da je avstr. industrija zgrubila letošnje pomladanske naročbe iz Srbije in bati se je, da zgubi tudi jesenske, ako se pogodba kmalo ne uzakoni. Resolucija zavrača trditev agrarcev, da so agrarne koncesije, katere so bile dane Srbiji, na škodo avstrijskemu poljedelstvu. Kontingent zaklane živine, kateri je bil Srbiji dovoljen uvažati v Avstrijo, znaša 14% govedi in 10% svinj vse na dunajski trg prignane živine te vrste. Centrala je tega mnenja, da bi moralo tudi Avstro-Ogrsko podpirati izvoz srbskih poljedelskih pridelkov, kar bi se moglo najbolje na ta način storiti, da bi se dovolil Srbiji prevoz živine čez Bosno in Hercegovino v Metkovič.

Poslano.

Izjava in poziv.

Iz krogov koroških visokošolcev nam prihajajo vesti, da se jim letos od „Podpornega društva za koroške slovenske visokošolce“, kateremu je načelnik g. dr. I. Brejc v Celovcu, ni razdelila podpora, kakor do sedaj vsako leto.

Od druge strani zopet čujemo, da dosedanji podporniki na gori imenovano podporno društvo letos niso več poslali običajnih podpor.

Znano je, kaj se je na zadnjem obnem zboru tega društva pripetilo, da so odstopili odborniki, kakor dr. Hudelist, in da se je pozvalo tudi načelnika tega društva, da odstopi itd.

Povod tej aferi je bil napad od strani „Mira“ na g. prof. Scheinigga, najmarljivejšega in najzaslužnejšega odbornika tega društva in prijatelja dijakov, ki je vsled tega napada izstopil iz odbora. Od tega časa je izgnilo zaupanje do odbora tega društva in društva sploh, zlasti ker je „Mir“ izjavil, da se bode odslej podpiralo le dijake gotovega mišljenja.

Ker mislimo, da je izostanjo podpor pripisovati temu dejstvu, obračamo se do vseh dosedanjih podpornikov koroških visokošolcev in do vseh slovenskih rodoljubov sploh, ki iz tega vzroka morda niso poslali podpore in prosimo z ozirom na veliko potrebo naših dijakov, da pošljejo svoje doneske na naslov bivšega odbornika dr. Vinka Hudelista, zdravnika v Velikovem, dokler se ta zadeva v podpornem društvu ne uredi.

V Celovcu, 1. aprila 1908.

Dr. Ferdo Müller. Dr. J. C. Oblak. Iur. Jos. Wieser. Dr. Vinko Hudelist. D. Mih. Rostóhar. Iur. Ru. Ravnik.

Zahvala.

Podpisani se vljudno zahvaljujem gospodu **dr. Jos. Goričarju**, distriktnemu zdravniku v Mozirju, da me je s požrtvovalnostjo mnogokrat obiskal, in s svojo zdravniško umnostjo otel gotove smrti ter me popolnoma ozdravil, dasi sem imel hudo vnetje in še druge nevarne bolezni, ter ga vsakemu priporočam.

Marka France

posestnik v Kolovratu pri Mozirju.

250 1

Vizitnice priporoča Zvezna tiskarna v Celju.

Ženitna ponudba!

35 let star kmečki sin s 3.000 K premoženja se želi ženiti z deklico ali mlado vdovo, najraje v Savinski dolini, ker je izurjen v hmeljarstvu. Resnične ponudbe s sliko naj se blagovolijo poslati pod „Vesela spomlad“ na upravo „Domovine“.

253 1

SUKNA

in modno blago za obleke priporoča firma **K. Kocian** tvornica za sukno v Humpolcu na Češkem.

Tvorniške cene. { Vzorci franko.

SINGERjeve

šivalne stroje

kupujte samo v naših trgovinah, katere lahko vse spoznate na tem znamenju.

100 5-5

Ne dajte se zapeljati po naznanilih katere nameravajo z namigavanjem na ime **SINGER** prodajati obrabljene stroje ali pa drugod izdelane stroje, ker mi ne oddajemo svojih strojev na prekupevalce ampak jih prodajamo naravnost občinstvu.

SINGER Co.

Delniška družba za šivalne stroje

Celje, Kolodvorska ulica 8.

Restavracija „Skalna klet“ pri Celju

— Popolnoma prenovljeno —

kegljišče v „Skalni kleti“

je otvorjeno. — Točijo se pristna bizeljska in druga domača vina ter vedno sveže „Delniško“ marčno pivo. — Mrzla in gorka jedila vedno na razpolago.

Novi lovski zakon

je ravnokar izšel, cena kartoniranemu izvodu K 1.20, po pošti K 1.30. Založila Zvezna trgovina v Celju.

LISTEK.

Poezija in proza.

(Dr. K. Ozvald.)
(Dalje.)

Sveta tišina je vselej vladala v dubkom polni dvorani pri Weinelovem predavanju in srce je bilo polno nečesa velikega. Jaz pa sem prvič spoznal, kako neizmerno sigurno mi je na burnih valovih življenja zasidrana ladjica duše, kdor nosi v srcu Krista. A ob enem mi je nekaj reklo, da je to, kar nam podaja šola, čestokrat le medla potvara hladno modrujočega duha, a ne v srcu porojena solnčno-jasna podoba Spasitelja.

Že par let sem prežal na priložnost slišati kaj o mladi vedi, ki se je rodila v Ameriki in ki jo Anglež imenuje child-study; po naše bi ji rekli otroška psihologija ali bolje — veda o otrokovi duševnosti. Pri jenskih kurzih bi se mi goreča želja imela spolniti. Ali v mojem življenju je že nekako pravilo, da čim željeje po čem zahrepenim, tem gotoveje pričakam razočaranje. Jaz sem mnenja, da o otroški psihologiji more uspešno predavati le človek, ki je opazoval duševni razvoj večjega števila otrok od prve ure njihovega življenja. Docent A. pa je bil — golobrad mladenič, ki je vedno in vedno godel le o svoji „mali sestrični“. Sploh bi za akademičnega učitelja — in včasih tudi za romanopisca — naj bilo normirano recimo 40. leto kot „terminus, ante quem non“.

Za dan 7. avgusta ob šestih je bil določen izlet na „bojišče“, kjer je Napoleon v pozni jeseni leta 1806. na početku svojega zmagovalnega pohoda širom Evrope potolkel prusko vojsko. Solnce je pravkar lezlo za rob Turinškega gozda, ko smo po tričetrtturnem sopihanju in smeju in zabavljanju čez strmi klanec prikobalili na planoto visoko vrh Jene, ki se v nepregledni ploskvi vleče tje gori proti Weimarju na eni, pa proti Apoldi in Naumburgu na drugi strani. Profesor zgodovine na jenskem vseučilišču M. je stopil na „Napoleonov kamen“; zgovornih ust je slikal razvoj bitke in ostro prijemal nesposobne pruske generale. Čez bojišče je vlekel oster piščer ter šepetal srcu čudne melodije. In duh je uprašal, „kaj je moč človeka, kaj so njena dela?“

Kdor je bil enkrat na trgu sv. Marka v Benetkah, ne bo več pozabil tisočglave jate golobov, ki s prikimavajočo glavico in uprav beneško grandezzo stopicajo po granitnem tlaku ter se ti niti ne izognejo, dokler se za gruleč pozdrav nisi odkupil s peščico koruze. In Benečanom je živalica sv. Marka tako v čisljih, da ji je, ko se je naveličala živeti, zagotovljen spodoben pokop na mestne stroške. Na te golobe me je spomnila jenska „currenda“. Dvajset od 10 do 14 let starih dečkov v temnih sutanah se pred hišo postavi v krogu ter večglasno zapoje lepo ubrano melodijo. Rekrutirajo se iz ubogih in najprijadnejših učencev ter — za menda letnih 80 vinarjev — pojo pred hišami, ki so jih naročile. Domačini jih s ponosom pred tujcem poslušajo; in ko sem gospodinjo poprosil za pojasnilo te šege, mi je s skrivnostnim obrazom povedala, — da je „currenda“ jenski običaj.

Za širitev splošne naobrazbe menda nikjer na evropskem kontinentu ni poskrbljeno v toliki meri kakor v javni čitalnici v jenskem „Ljudskem domu“,

kjer je slehernemu smrtniku brezplačno ves dan na razpolago — 122 dnevnikov in 445 časopisov v vseh kulturnih jezikih. In mi se vprašujemo, zakaj knjižnice naših „Prosvet“ ne prospevajo! Kdor dá mnogo, da vsakemu nekaj!

Literarni prepoved na slovanskem jugu početkom tridesetih let prejšnjega stoletja se je izvršil v znamenju romantične Kollárjeve muze. Vseslovanskega duha pa se je slovaški apostol slovanske vzajemnosti napil — v Jeni, ki je bila središče patrijotičnega gibanja med nemško mladežjo začasa Napoleonovih vojsk. In „Slavy dcera“ Mina je bila hči — nemškega pastora v Lobedi blizu Jene. —

Do Weimarja, tretji razred!

Čudno čustvo me je kot električna iskra spreletelo ob zvoku lastnih besed. Bilo mi je nekako tako pri srcu, kakor je človeku ob besedah: „Gospod nisem vreden...!“ Iz radovednosti, „za pokušino“, pa stopim v četrti razred. No prepričal sem se, da odgovarja tistim starim telegam, ki pri nas še večkrat ropotajo med Dunajem in Trstom.

Weimar!

„Meine Ufer sind arm; doch höret die leisere Welle, fähret der Strom sie vorbei, manches unsterbliche Lied.“

Tako srcu šelesti srebrnojasna Ilm.

Pred dvornim gledališčem se na skupnem piedestalu dviga bronast kip duševnega pobratimstva, ki mu zlepa ni najti vzporednice. Goethe, ta najpopolnejša utelešenost dozorelega človečanstva, stoji „mit markigen Knochen auf der festgegründeten Erde“ ter s krepko roko drži lovorjev venec. Schiller pa se jedva dotika pesniške krone in tudi tje gori obrnjeni pogled razodeva — velikega idealista. Kraj pa, ki na njem stoji kip, je gola proza. Spomenik vpije po zelenju, a ozadje mu je na eni strani velika trgovina, na drugi pa ima sličen pendant kot Prešeren tam, kjer se stekate njegova ulica in Ljubljana.

Zdi se mi, da Goetheja ne more razumeti, kdor ni videl Weimarja. Še le ko sem stal v angleškem parku pred neznatno, z deščicami krito hišico, sem pojmlil vso poezijo verzov:

„Übermütig sieht's nicht aus,
dieses stille Gartenhaus;
allen, die darin verkehrt,
ward ein guter Mut beschert.“

Sredi Schillerjeve ulice stoji prosta dvonadstropna hiša z napisom: „Tukaj je stanoval Schiller“. To je za večne čase posvečeni „Schillerjev dom“. Tukaj je nemška literatura dobila Viljema Tella in Mesinsko nestvo in v manzardni sobici te hiše je zasnul veliki glasitelj helenske lepote.

Goethejev trg in ob njem „Goethejev dom“! Cele procesije romajo v ta tempelj, da se za trenutek udado čarobni sili svetišča, kjer je bil in žil in stvarjal in preminil jeden največjih genijev. Od sten nizke, ozke in mračne sobice se mi je zdelo da še jedva slišno odmeva: „Mehr Licht“!

Kakor gad čez cesto, brzec enakomerno drsi čez brezmejno ravan v smeri proti Berlinu. Monotonosti vtujeno oko za trenutek zamiži in kakor da v polsnu skozi ropot koles slišim:

„Zierlich denken
und stils erianern,
ist das Leben
im tiefsten Innern.“

(Goethe.)

**Naročajte plačilne listke
dr. sv. Cirila in Metoda.**

Za slovenskega otroka!

Znano je, da cesar ljubi otroke; zato bodo aranžerji letošnjih slavnosti v proslavo šestdesetletnice cesarjevega vladanja prirejali slavnosti pod geslom: za blagor otroka. Izvedli bodo celo vrsto dragih podjetij po celi Avstriji, da bi se pripomoglo potrebnim otrokom, da bi se ublažile skrbi in pomanjkanje, s katerimi obsiplje življenje najbolj nedolžne in najslabotnejše člane človeške družbe, uboge mladino. To je pač krasna misel in ako jo bodo dobro in z razumom izvedli, bo to v resnici najkrasnejša proslava in počestčenje starega vladarja.

Naša naloga in naš delež na tej jubilejni akciji bodeta tudi v tem slučaju drugačna, popolnoma drugačna nego drugod v državi. Naši otroci trpe več in drugače nego vsa trpeča mladina ostalih avstrijskih narodov. Našim otrokom grabijo najdražjo, ker nena-domestno svetinjo — **materinski jezik**.

Naše otroke odtnja organizirana močna armada njih krvi in rodu ter je z zvižajo in nasilstvom goni v tabor naših glavnih in zakletih sovražnikov. Našim otrokom odreka ta država šole povsod, kjer le more ter dela na to, da bi sigurno in neodvratno padli germanizaciji v žrtev. Vse vlade cesarja, katerega jubilej bode letos proslavljen z akcijo na blagor otroka, so se udeležile aktivno ali pasivno lova na slovensko dečo bodisi, da so naravnost pomagale germanizatorjem ali pa, da so nam kratile šole, katerih potrebujemo.

Mi imamo torej še druge dolžnosti do svojih otrok, kakor so one dolžnosti, za katere se sklicujejo prirejevalci jubilejskih slavnosti. Naša šolska družba je slavila lansko leto dvajsetletnico svojega obstanka. Dvajset let trdega boja proti Nemcu in Italijanu, proti dvema mogočnima in brezobzirnima sovražnikoma, ki vrhu tega še živata vso aktivno in pasivno, javno in tajno podporo dunajske in deželne vlade. Proslavimo jubilej teh trdih bojev, kakor se spodobi za mali narod v orožju: okrepimo prednje straže, nagnimo svojo požrtvovalnost, postrimo boj in odpor. Nemci in Italijani so podvojili svoje napadalne sile, od dne do dne raste število njih napadalnih društev, materialna sredstva, s katerimi so se vrgla na našo dečo in na našo zemljiško last rastejo z neznanosko naglostjo. Sovražnik je že prekoračil jezikovne meje, postavil svoje trdnjave po celi Sloveniji in nastanil vanje močne posadke, katere nas vznemirjajo in nam trgajo kos za kosom naše stare posesti. Vlade dobrohotno gledajo ta proces in ga pospešujejo. Zastonj se sklicujemo na v zakonih nam zajamčene pravice. Danes velja še volja močnejšega, sila kapitala in družabnih zvez. — Posvetni in cerkveni mogotci ter kapitalisti so proti nam, njim služi država njih voljo izvršuje proti nam in na našo škodo. Mi smo oprti v tem boju sami na se in smemo računati samo s svojimi močmi. Ako bomo znali te upotrebiti, organizirati in oborožiti, bodemo nepremagljivi, ker je pravica na naši strani in ker bodo naši bojevniki zajemali vedno in vedno novih moči, novega poguma in utehe iz samega sebe, iz tal, za katere se borimo, iz zraka, katerega dišemo. Proslavimo torej na svoj, na slovenski način cesarjev jubilej, zedinimo svoje moči v blagor slovenskega otroka, ki je med vsemi avstrijskimi otroci največji revež — ohranimo mu jezik in rodno grudo.

Darujmo vsi, kar moremo in kolik: moremo za družbo sv. Cirila in Metoda da nam odpre na jezikovni meji in na vseh krajih, kjer nam preti nevarnost — slovenske šole!

Politični pregled.

Domače dežele.

Umor gališkega namestnika grofa And. Potočkega je silno razburil poljsko in rusinsko prebivalstvo v Galiciji. Državna, deželna in cerkvena oblastva so na strani Poljakov. Policija postopa slepo, brez taktike in razburljivo kakor vedno v podobnih slučajih, zapira kar na slepo vsakega, kogar ima na sumu, brez obzira na to, ali je nje sum tudi količkaj opravičen. Poljaki, in sicer visokošolski dijaki, uradništvo in meščanstvo so izgubili popolnoma kontrolo nad samim seboj in se dajo voditi le strasti in slepemu sovraštvu proti Rusinom. Bande razgrajacev so razsajale po Lvovu ter so v pondeljek pobile okna vseh rusinskih kavarn, gostilen, prodajalnic, rusinske akademije, rusinskega dekliškega šolskega zavoda in tudi privatnih stanovanj in policiji se je posrečilo prijeti samo tri demonstrante; pač pa je vlada še istega dne razpustila rusinski šolski internat, v katerem se vzgaja 120 rusinskih deklet, kateremu so poljski rodoljubi pobili vsa okna, ki pa prav gotovo ne stoji v nobeni zvezi z umorom namestnika. Poljski politični uradniki so nadalje zahtevali, naj podpredsednik namestništva da takoj vse rusinske politične uradnike skupaj v poseben oddelek, ker Poljaki odklanjajo še nadaljno skupno uradovanje z Rusini. Poljski listi brez razlike ščavajo na nečuden način proti Rusinom. — „Dziennik Polski“ dolži celo rusinsko demokratično gibanje soudeležbe na umoru. „Nowa Reforma“ zahteva krutih naredb proti Rusinom. Javno mnenje poljsko zahteva, naj se razpuste vsa rusinska društva in vse rusinske organizacije (tudi gospodarske in kulturne). Poljski parokizem ne pozna nikakih mej. No, gospoda se igra z ognjem, ter ne pomisli, da imajo Rusini nevarno orožje v rokah: stavko kmetov delavcev in kmetov nemire. Že zadnje volitve v deželni zbor, v katerih je bilo izvoljenih samo 13 rusinskih in 8 rusofilskih deželnih poslancev, so rusinski narod do skrajnosti razburile; sedaj bo le iskra zadostovala, da se vname nevarni požar. Od Poljakov ter njim pokorne vlade je odvisno, ali pride do streznjenja, ali do viharja. Rusinski poslanci so se podali k podpredsedniku namestništva zahtevati, naj ukrene potrebno v varstvo Rusinov, kateri niso v Lvovu ne svojega imetja ne svojega življenja varni.

Umorjeni Potocki je bil pokopan dne 15. t. m. v Křešovicah na svojem posestvu.

Zadnja poročila iz Lvova pravijo, da so spuščeni vsi zaprti dijaki in ženske iz zaporov. Zaprta sta le še Sičinski in njegova mati.

Klerikalci so uporabili tudi umor namestnika Potočkega za ščuvanje proti vseučiliščem. „Reichspost“ je že prinesla članek, ki začena z besedami: „Morilec gališkega namestnika je visokošolec“. V svojih nadaljnjih zavijanjih „dokazuje“ ta pobožni list, da so današnja „vseučilišča ona tla, na katerih zore najbolj prismojeni načrti in naklepi, na katerih se vzgajajo Sandi in Sičinski“. Edini lek proti temu bo torej izročiti šolstvo od otroških vrtov in visokih šol duhovstvu in

katoliški cerkvi. Reakcionarji vseh avstrijskih narodov bodo morda v kratkem ponovili svoj napad na vseučilišča. Neznačajnost nemških nacionalcev in svobodomislecev jih k temu naravnost izziva.

Nemški cesar bode posetil našega cesarja na Dunaju ob priliki jubilejne slavnosti. V Išču ga bodo posetili tudi še kralji: španski, švedski in norveški.

Papežev nuncij Granito di Belmonte pojde na dopust in se ne povrne več na svoje mesto. Bar. Aehrenthal je ostal trden in je izjavil, da je po znanem pogovoru nuncija z dopisnikom „Vaterlanda“ prejšnje službeno razmerje med njim in nuncijem nemogoče. Nuncij pojde.

Predsednik deželnega nadsodišča v Pragi noče iti na dopust, čeprav mu je že zlavnej dovoljen in se je celo njegovo upokojenje razglasilo kot koncesijo Čehom. Vitez Wessely pravi, da pojde na dopust, ko bode on hotel. — Na nemškem shodu v Homotavu je dejal K. H. Wolf: „Nemci ne smejo dovoliti čeških gledaliških iger na Dunaju, in če bi tudi morala kri teči!“

Baron Aehrenthal si je prizadeval ob svojem bivanju v Budimpešti pridobiti Madžare za to, da bi dovolili zvišanje častniških plač in vojaških mezd. Madžari so mu odgovorili, da nimajo nič proti temu, da pa nikakor ne morejo dovoliti, da bi se baš to vprašanje izločilo iz celega kompleksa vojaških vprašanj in posebej rešilo, da mariveč ostanejo pri tem, da se morajo vsa vojaška vprašanja skupno rešiti. Kakor se vidi, so se nemški in naši krščanski socialci zastoj trudili in se vojaštvu udingali — njih uslužnost se bode razbila ob madžarski neupogljivosti.

Vnanje države.

— Rusija. Ruska дума je dovolila 13. t. m. 6.900.000 rubljev za uvedbo splošnih ljudskih šol. To je sicer vbogo mala vsotica za tako ogromno državo, kakor je Rusija, katere največje zlo je pomanjkanje naobrazbe in prostosti, pa s tem je vsaj začetek storjen. Pa še v isti seji je zahteval Stolipin trikrat toliko za Amursko železnico, t. j. za podjetje, ki nima v tem trenutku gotovo nikake važnosti za Rusijo. Duma oče seveda rada vstregla tej vladni želji. „Slovo“ piše ironično o tem: „Veseli se hrabri Rus ter mirno spi, kakor takrat, ko so delali dolgove, da so zgradili madžarsko železnico, potem v nje obrambo utrdili Port Artur, potem pa da bi jo izkoristili — Dalni in v obrambo Dalnega — čušimsko brodovje“. Za nepotrebne projekte imajo na Ruskem vedno več denarja nego za najnujnejše stvari.

Dopisi.

Maribor. (Za naše obrtnike.) Vsak dan lahko opazujemo, koliko brihtnih glav — dečkov in deklic — zapušča rodno grudo in odhaja v narodno sovražna nam mesta. Ti naši otroci, komaj odrasli ljudski šoli, stopijo v mesto ali v službo ali pa v pouk pri kakem obrtniku.

Odslej naprej slišijo navadno le psovke na Slovence, kakoršne so med Nemci v navadi. To se godi dannadan; vsaka družba bodisi med součenci ali starejšimi tovariši ali med delodajalci jim je narodno sovražna. Ni čuda, da ugasne sčasom tista narodna kal, katera se jim je vcepila v ljudski šoli. Zasmehovanju in psovkam se izognejo s tem, da začnejo s svojimi tovariši trobiti v isti — nemški rog.

Strokovne šole in obrtni kurzi to družabno ponemčenje našega obrtnega naraščaja še poglobijo in spolnijo.

Kar je torej ljudska šola in narodna vzgoja dobrega storila, to se zamori na navedeni način.

Ti ponemčeni obrtniki po spodnještajerskih mestih so danes glavna opora nemštva. S svojo krvjo in kostjo dajemo nemštvu na naših tleh vedno novih in novih moči; brez te edino izdatne slovenske pomoči bi bilo nemštvo na slovenskih tleh že zdavnej zamrlo.

Kaj pa smo storili v samoobrambo? Nastavili smo tuptatam kakega trgovca ali obrtnika, ki je pa kmalu propadel, ker ga nismo dovolj podpirali, ali pa ker ni bil tako spreten ko njegovi nemškutarski konkurenti. Marsikaterega smo pregnali tudi z neprevidnimi napadi v nemški tabor. V tem dolgem času pa nismo prišli do one narodne discipline, iz katere se edino rodi narodno obrtništvo in trgovstvo.

Če hočemo na Spodnjem Štajerskem priti kot narod v poštev in ne le kot kmetje in hlapci, potem moramo imeti tudi svoje meščanstvo in da to dosežemo, moramo najprej spoznati svoje grehe, in na podlagi tega spoznanja seči po drugi samopomoči.

Naše obrambno delo bodi naperjeno na to, da ne samo obdržimo, kar imamo, ampak da si zopet priborimo, kar smo začasno zgubili. Da to dosežemo, moramo si vstvariti življenja in razvoja zmožno trgovstvo in obrtništvo po mestih ter ohraniti si tudi industrijalno delavstvo kot važen činitelj slovenskega naroda.

Ljudi, kateri imajo le velikokrat le iz strahu pred eksistenco ali pa iz nevednosti vsakojake napise nad svojimi obrtnimi podjetji, ljudi, kateri mislijo, da je le nemštvo — gospodstvo, je treba poučiti, da njih nemški konkurentje na Sp. Štajerskem žive samo od slovenske narodne nezavednosti in strokovne neizobraženosti.

Treba je torej na eni strani učiti obrtnike, na drugi strani pa buditi naše ljudstvo k disciplini in samozavesti, to pa ne le tuintam po časopisih, ampak od osebe do osebe z živo besedo, vzgledom in dejanjem.

Istodobno pa moramo skrbeti, da bomo dajali svoje etroke le dobrim slovenskim in tujim strokovnjakom v pouk, da bodo enkrat tudi sami pravi mojstri, katerih delo jih bode samo hvalilo in priporočalo. Delo naj z delom konkurira, zmožnost z zmožnostjo, boljši mora vedno zmagati. Slovenski konsumentje pa imajo s svoje strani sveto dolžnost svoje zmožne in poštene in kot strokovnjake priznane obrtnike in trgovce podpirati in samo pri njih kupovati in naročati.

Z boleštvjo sem bral zadužič v „Domovini“, da se je „Slov. Čitalnico“ v Mariboru v nekem dopisu iz Maribora neposredno napadalo, ker je pridejala razposlanim vabilom h koncertu Slavjanskega reklamne listke nekega tamkajšnjega obrtnika-krojača, češ, da je ta mož bil na Ptuj in v Ljutomeru bolj nemški in da je pisal svoje ime z nemškim pravopisom.*)

Slučajno poznam tega moža. Seznanil sem se z njim pred osmimi leti v Gradcu, kjer je občeval le v slovenskih krogih, česar se še marsikateri akademik iz one dobe spominja.

Nato je bival pet let v Monakovem in na Švicarskem, kjer se je v svoji obrti tako izobrazil, da je danes eden najboljših krojačev.

*) Opomnimo tukaj, da dotični dopis ni bil naperjen proti g. Božiču. Dopisnik je bil slabo poučen in je mislil, da so se pridjali reklamni listki za nekega drugega krojača, ki se je tadi priselil letošnjo spomlad iz Ptuj v Maribor. Obžalujemo, da se nas je vsled p-o mote dopisnikove napačno razumelo.

Medtem se pa mož svoji narodnosti ni odtujil. Pri merodajnih slovenskih krogih se je javil, da se želi nastaniti kot naroden krojač, toda ti so ga zavrnili, češ, da kot naroden krojač v nobenem mestu ne more shajati — kdo se je pač takrat še brigal za takega obrtnika, kdo pač pomislil, da so nam obrtniki za našo narodnost tako neobhodno potrebni.

Ni mu po taki odklonitvi drugega kazalo kakor začeti obrt pod firmo „z nemškim pravopisom“, ne da bi bil zaradi tega že Nemec postal.

Nato si je vzel ženo, znano narodno dekle, in se letos nastanil kot krojač v Mariboru, kjer se mu je s slovenske strani obljubila podpora.

V Mariboru je sedaj prvi obrtnik, kateri ima slovensko-nemški napis ter že sedaj sluje v vseh krogih kot izboren krojač.

Da čitalnica take ljudi skuša po svoje podpirati, je le hvalevredno, to je njena dolžnost.

Proti temu možu se je od neke dobro znane strani začela gonja, katero mora tem bolj vsak obsojati, ker ne vživa iz narodnih ampak iz drugih nagibov. Slovenci v Mariboru pa bodo znali ceniti njegove strokovne zmožnosti in bodo storili svojo dolžnost ter ga z naročili podpirali.

Iz Podsrede. Bože mili! pri nas vladajo razmere, kakršne morajo postati najponižnejšemu hlapcu neznosne. Ako bi mogli in hoteli vstati naši rajni predniki iz smrtne spanja, izvestno bi nas zaradi naše pasje ponižnosti pgnali vse nekam tja za Vransko pečino. Kaj bi porekel naš mili slovenski pevec Valentin Orožen, ko bi se mogel zopet povrniti k nam? In kaj šele naša dika, naš ponos Anton Aškerc, če bi prišel še enkrat obiskat kraje, kjer je prvič navil svoje pesniške strune? Bridkejšje bi se zajokala nego Jeremija na jeruzalemskih razvalinah, spoznavši, kakšen „častivredni“ naslednik je danes na njenem mestu v Podsredi.

V mislih imamo tu našega pastirja gosp. M. Vaupotiča, moža, ki je že napravil v Podsredi toliko gorja, prepira in sovraštva, kakor še nobeden katoliški duhovnik v našem okraju ne. Smelo trdimo, da ni med nami človeka, najsibo prijatelj duhovnikov ali ne, ki bi že ne bil najmanj desetkrat godrnjal zaradi nečuvnosti, ki jih je uganjal ta mož v dobi svojega tukajšnjega pastirstva.

Najprej se je sprl zaradi nepotrjenega povišanja plače župnijskemu cerkovniku s križkim občinskim odborom. Iz sovraštva in maščevanja do Križanov ni hotel tja (razun predplačila 1 K cerkovniku) ne na spoved, ne blagoslavljanje velikonočnega mesa, ne v tamošnjo šolo poučevati, ne v tamošnjo cerkev opravljati službe božje. — Kar hkrati si je omislil in zahteval predplačane pogrebne stroške. Strankam, ki tej njegovi zahtevi niso ngodile, je pokop njihovih mrličev zabranil in udal se je le še na višje povelje. — Za pogrebe in poroke računi tako mastno, da si samo zaradi tega nihče ne želi smrti, in navdaja nas strah, da nam bodo morala naša dekleta samo zavoljo župnikove velike malhe vsako pepelnično sredo vlačiti plohe. Baš letos se je pokazalo, koliko je bilo oklicev in koliko porok.

Kmalu bode eno leto, odkar molče orgle; že se bojimo, da ni daleč čas ko se bode naš bojeviti gospod navolil sedanjih „mladih“ pevk in njihovega jokanja na koru.

Kdo prešteje vse njegove pravde? Dan za dnevom so pritiskali na župnikovo kljuko, ces. kr. orožniki in sodnijski dostavitelji. Nič manj ko 19 svojih nepokornih ovac je hkrati ovadil

kar naravnost državnemu pravdniku. (Kot ovadah je podpisal ovadbo njegov brat.) Nihče ni bil varenpred bojevitoštvu in vročekrvnostjo našega dušnega pastirja. Že smo mislili, da je čez Podsredo razglašen „preki sud“. Sedaj se je mož v tem oziru nekoliko ugnal; eni pravijo, da mu je zmanjkalo denarja za pravdanje, drugi pa trde, da se je mož spametoval, ker izmed vseh ni dobil niti ene pravde.

V kozjanski dekaniji bo baje letos birma. Da bi naš pastir svoje ponižne ovce zopet malo posekiral, si je na mah nekega dne zmisлил in zapovedal otrokom v šoli, da imajo do prihodnje ure prinesiti lističe, na kojih bodo označeni njih starši, botri itd. Ponoči so morali ljudje hoditi prosit, moledovat in nadlegovat, da so deloma zadostili tej Vaupotičevi sekantnosti. Da bi pokazal svojo neomejeno oblast, je mož sam botre diktiral in odklanjal. Tako je tukajšnjega učitelja Potočnika in njegovo gospo odklonil na celi črti kot botra (oz. botro) z opombo, naj si ljudje poiščejo bolj krščanske botre, neke gospodične, ki so mu seveda bolj k srcu prirasle. Naše pasje ponižno ljudstvo se je seveda skoraj brezizjemno udalo tej Vaupotičevi perfidnosti in si poiskalo njemu ugajajoče botre, da lahko sedaj mož zmagonosno triumfuje.

Potemtakem ni čuda, da dela z nami kakor svinja z mehomo, da nas celo upa po tujih cerkvah, kakor lani na Daljnih gorah, ogovarjati in obrekovati. Ni čuda, da si upa kakor sejmar nad nami s prižnice vpiti, kadar se ni vse po njegovi trmi izvršilo; seveda, kadar nas pa uči o Bogu, o Križanem itd., tedaj „mevža“, kakor da bi sam s seboj govoril, vsi se pritožujejo, da ga nič ne razumejo.

Stranke, ki imajo pri njem kaj opravka, odpravlja izključno na mostovžu ne daleč od stranišča. Kako vročo ljubezen ima mož do nas, kaže dejstvo, da nam še svojega blagoslova ne privoščiči. Kadar gre z Bogom, hodi dosledno nad trgov „nad vrta“ ali skozi Podgradišče ob levem bregu Bistrice, sicer se pa pelja v najhujšem diru skozi trg. Še več bi se dalo pisati o tem „valpetu“, a za danes dovolj!

Gospod Vaupotič, le nadaljujte svoje ljubeznivo, bogo- in človekoljubno delo napram svojim župljanom, čas plačila pride in mora priti. Ali se še spominjate, kako je bilo isti čas, ko ste bili suspendirani?

Iz Gradca. V ponedeljek dne 13. aprila so priredili socialni demokratje dobro obiskan shod v Julianski z dnevnim redom: 1. meščanske stranke v novi ljudski zbornici, 2. saniranje deželnih financ in volilna preosnova za deželni zbor.

Prvi govornik, dr. Renner iz Dunaja je opisoval jako poljudno politiko meščanskih strank. Zbornica bi morala biti odsev vsega prebivalstva države in njega strukture. Zunaj so razni stanovi in zato smo pričakovali zastopstva raznih stanov tudi po volilni preosnovi. Toda v tej zbornici so zastopani delavci v toliko, v kolikor so znali prav voliti. Mi zastopniki delavstva smo v manjšini in uloga manjšine je, da z opozicijo sili vladno večino k delu.

S predlogom o draginji smo prisilili meščanske stranke, da se izrečejo, ali za cehovsko in veliko agrarno, ali za moderno gospodarsko politiko. Te stranke zastopajo meščane in kmete, delavce in kapitaliste, imajo vse obsegajoči program in hočejo vse osrečiti. Mi pa nismo za vse; mi delamo politiko jednega stanu, stanu ki mora zjutraj vstati, iti z doma v tujo hišo in delati tam za plačo drugemu, najsibo z rokami ali z glavo. Tudi druge stranke imajo svojo delavsko politiko

in svoje delavske peslance. Tako imajo n. pr. krščanski socialci Kunschaka in Prochaska ali nacionalci Einspinnerja. Poslanec Prochaska je v proračunskem odseku govoril 4 ure za poštne in železniške uslužbenke, a h koncu izjavil, da finančni minister nima denarja, naj se torej ti uslužbenki zadovoljijo z njegovim dobrim srcem; enako nemški nacionalci Sylvester. Pa minister je pravil, da je 146 milj. prebitka in je ravno pred kratkim dal štiri milijone za melioracijski fond. Nismo proti temu, da se meščanskim strankam dobro godi, toda vpraša se, kje je sila največja? Meščanske stranke ne morejo delati enotne gospodarske politike, ki je zmiraj stanovska, ker so združeni v njih zastopniki raznih stanov z različnimi in mnogokrat nasprotujočimi si interesi. Edine so le v reakcionarstvu in v iskanju afer. Štiri ure je govoril kaplan Walcher o neki Karolini; poslušalci so misleč, da govori o kaki krasotici, že popevali „Komm' Karlinchen“ — H koncu pa je povedal, da je to društvo katoliških akademikov, ki se pritožujejo, da jih nemški nacionalci nočejo pretepati s sabljami, temveč samo s pestmi. Svetovali smo Gessmanu, naj osnuje obrtno ministerstvo za malega moža; ni hotel, da se ne bi pokazalo, da se ne da tukaj nič rešiti, ampak osnoval je velikokapitalistično ministerstvo za javna dela. Tako ima sedaj stranka veliko agrarno in velikokapitalistično ministerstvo v svojih rokah, štuli se pa vender za rešiteljico malega moža, kar pa nikakor ni samo zaradi tega, ker je naročila pri kakem majhnem mojstru dva nova ministerska fraka.

Wahrmundova afera ni nikakor verska zadeva, ampak socialna. Mi se borimo za svobodo vseučilišč in svobodo znanosti, kajti znanost in delo je kultura na sebi.

Med tem, ko mi skrbimo za bodočnost svojih otrok, žen in nas samih, ko bomo stari, so pripravljene nemški nacionalci onemogočiti delovanje zbornice, če kak nemški uradnik ne sprejme češkega dopisa, ali češki zavrne nemškega. Če se oba kapricirata, naj se vloga prestavi in stvar je v pol ure gotova. Nikakor ne bagateliziram narodnostnega vprašanja kakor je razvidno iz mojega literarnega delovanja; nasprotno sem prepričan, da se to vprašanje more jedino rešiti potom obsežnega zakona. Ker hočejo fingirati gospodarsko politiko, so se spravili na obrtni red in ga krpajo, če se ne motim, že devetokrat. Iz strahu pred nami so se zvezali s klerikalci; na videz trdijo, da se družijo z njimi samo v narodnih zadevah. Nek francoski učenjak je rekel, da kdor od papeža je, umre, a jaz rečem kdor od klerikalca je, umre. To se je pokazalo pri interpelaciji poslanca Hocka o Wahrmundovi brošuri. (Nemški svobodomisleci in naprednjaki so šli s klerikalci). Sedaj smo še v manjšini in preteklo bo še dokaj časa, predno se nam posreči organizirati kmečke delavce.

Starostno zavarovanje je že gotovo, a ne pride na svetlo, ker se meščanske stranke boje zamere. Pri vplačevanju pridejo pri industrijalnih delavcih v poštev trije faktorji: delavci, delodajniki in država. Pri malih posestnikih in obrtnikih, katerim so tudi meščanske stranke obljubile zavarovanje, odpadejo delodajniki in razun državnega prispevka bodo morali plačevati zavarovalnino mali kmetje in obrtniki sami. Zato se jim bo najbrž moralo zavarovanje vsiliti. Odlašajo, ker se boje na vsak način zamere.

Toda delavstvo si je leta 1880 postavilo devizo: splošno in jednako volilno pravico, 8 urni delavnik in var-

nostne zakone za delavce, ljudsko brambo ali milico ter odpravo vojaštva. 20 let smo se borili za prvi cilj, morda se bomo ravno tako dolgo potegovali za drugega, toda dosegli ga bomo.

K drugi točki je govoril dr. Schacherl. Sicer velja o štajerskem deželnem zboru isto, kar se je reklo o avstrijskem parlamentu, kadar se snide, trepečejo narodi. Protestiramo kot državljani in davkoplačevalci proti nepostavnemu pobiranju in izdajanju davkov ter zahtevamo, da se deželni zbor skliče in reši volilno preosnovo. Obljubil nam jo je politični odsek in namestnik grof Clary 6. okt. lanskega leta. Sedaj imamo že cele vagone statističnega materiala in 42 uradnikov tuhta noč in dan, kako bi se dalo z levico vzeti, kar daje desnica. Nekdo je rekel, da so se iz denarnih stisk vladarjev porodili parlamenti, naj sedaj povzročijo denarna stiska deželni odborov ljudske pravice. V deželni blagajni manjka 2 milijona in deželni odborniki so prosili državne pomoči. Finančni minister jim je obljubil isto iz zvišanja davka na žganje. Opetekajoči se šnopsarji bodo torej opora dežel in države. Brez volilne preosnove niti vinarja vladi.

Sprejeli sta se tudi dve resoluciji v tem smislu.

Dostavek uređ. Prinašamo podrobno poročilo o tem shodu, ker je za vsakogar, ki se v resnici zanima za tako pereča politična vprašanja, kakor so stala na tem dnevnem redu, važno izvedeti, kako sodi o njih jedna vodilnih glav nemških soc. demokratov, dr. Renner, ki si je s svojimi knjigami in spisi pridobil že dobro ime v znanstvenem svetu.

Književnost in umetnost.

Matica Hrvatska. Ta teden so se začele razpošiljati knjige „Mat. Hrv.“ za l. 1907. (sedem knjig, med njimi tudi „Kolo hrvatskih umjetnika“ z 10 barynimi slikami in „Slovenske novele in povesti“ od Levstika do Krsnika). — Matica Hrv. je poleg teh redovitih knjig, ki jih dobe vsi člani, v svoji „Mali knjižnici“ izdala še „Uredbo vseмира“, po Scheinerju prevedel dr. Kučera, in pa „Prometna politika uobée i ugarska prometna politika u Hrvatskoj“ (vsaka teh dveh knjig stane za člane 50 h), končno še Ovidijeve Metamorfoze, prevedel T. Maretić (cena za člane 2 K 50 h) in pa drugi letnik smotre „Glas Matice Hrvatske“ (za člane 1 K 50 h). — Tistim članom, ki so za „Kolo hrvatskih umjetnika“ v smislu ene prejšnjih objav doplačali 2 K, se bo ta vsota vračunala za l. 1908., ako mesto tega ne žele obeh zvezkov „Male knjižnice“ in „Glasa Matice Hrvatske“ ali Ovidijevih „Metamorfoz“, oboje z doplačilom 50 h. Članarina „Matice Hrvatske“ za Slovence je 4 K in se pošilja poverjenikom „Mat. Hrv.“ ali naravnost v Zagreb.

Svetovne vesti.

— **Cela rodbina zblaznela.** V 20. okraju na Dunaju je zblaznela cela rodbina, obstoječa iz očeta, matere in dveh sinov. Govorili so, da so povsod nastavljena ogledala, katera jim jemljejo pamet, ker izžarivajo žarke, ki jim vse misli iz glave prepede.

— **Zgorelo je v Oportu na Portugalskem veliko mestno gledališče.** Zgodilo se ni nikomur ničesar, ker je bilo gledališče prazno. Škoda znaša več milijonov kron.

— **Velikanski požar.** V predmestju Chelsea poleg mesta Bostona je izbruhnil v ponedeljek zjutraj velikanski požar, ki je napravil za 50 milijonov kron škode. Pogorelo je do 509 poslopij, med njimi 13 cerkev, 6 bank in vse šole. Mrtvih je 4 oseb, ranjenih več stotin. Nekaj oseb vobče manjka. Zgorelo je mnogo tvornic in trgovin. 10.000 ljudi je brez strehe.

— **Umazano perilo pomorskih častnikov v deželi „der Gottesfurcht und frommen Sitten“,** v Nemčiji, perejo sedaj v bojni luki Kielu. Zasačili so nekega pomorskega vojaškega tamborja, kateri je izročil svojo že nosečo ljubico neki babici, da bi jo „operirala“. Kakor je dognala preiskava, je ta babica izvršila isti zločin že pri mnogo dekletih. Dva pomorska častnika sta se vsled tega ustrelila, eden je zbežal. Pokazalo se je celo, da je babica nekega že rojenega otroka živega sežgala. V preiskavo je sedaj zamotanih še mnogo častnikov in različnih deklet vseh stanov.

— **Sestra Fumagalli,** v katere pobožnem zavodu v Milanu je lansko leto onečašal nek duhovnik Riva šolske deklice, je obsojena. Duhovnik Riva je dobil za svoje zločine 16 let ječe.

— **Čedna mestna uprava.** V mestu Offenbach na Nemškem, v katerem gospodarijo socialni demokratje, sta zaprta oba mestna blagajnika. Poneverila sta več stotisoč kron.

— **Mednarodni časnikarski kongres** se vrši letos od 20.—24. avgusta v Berolinu.

— **Papeža so poslali po aprila** menda zloglasni modernisti. Dobil je namreč 1. apr. prošnjo, na kateri je bilo podpisanih mnogo znanih oseb, zahtevajočo, naj se odpravi prepoved udeležbe pri volitvah, ki še danes obstoji za katoliške volilce v Italiji. V Vatikanu je vzbudila ta prošnja hudo jezo; seveda so podpisane, predsednike raznih klerik. društev in druge višje osebe, poštene osteli. Tu pa se je pokazalo, da je bila cela zadeva le prazna šala. Papeža je nekdo poslal po aprila.

— **Nesreča.** Na Nevi se je v Petrogradu vsled močnega sreža vdrl zasilen leseni most in stotine ljudi, kateri so šli ravno čez most, je padlo v vodo. Nekaj so jih rešili, mnogo pa se jih je potopilo.

— **Nemški knezi na Dunaju.** Dne 9. majnika pridejo najbrž vsi nemški knezi, na čelu jim nemški cesar, na Dunaj, da častitajo našemu cesarju ob 60letnici njegove vlade.

— **Razstavo pitane živine** so otvorili zadnji petek na Dunaju. Razstava je zelo dobro obiskana, zlasti je zanimiv oddelek za ribe.

Narodna dolžnost vsakega Slovenca je zahajati k sledečim trgovcem, obrtnikom, gostilničarjem in denarnim zavodom!

Brežice:

Trgovina z mešaním blagom:
Boecio Josip, Uršič in Lipej.

Celje:

Trgovine z manufakturním blagom:
R. Stermecki, Karol Vanič.

Trgovina s papirjem: Zvezna trgovina.

Trgovine s specerijskím blagom:
Kolenc Anton, Pečnik Franc.

Trgovina z mešaním blagom:
Franjo Karlovšek.

Trgovina s steklóm: Strupi Franc.

Trgovina z urami in zlatino:
Salmič Rafael.

Trgovina z žganjem: Diehl Robert.

Pivovarna marčne, salvador in termalne pive, Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laško.

Brivnice: Anderwald Ruđ., Kapus Ivan.

Čevljarski mojster: Kolšek Martin.

Fotograf: Pick Viljem.

Gostilne: „Skalna klet“, „Stadt Graz“, „Narodni dom“, Josip Sevcnikar, Lava pri Celju.

Ključavničar: Rebek Ivan.

Knjigoveznica: Zvezna knjigoveznica.

Krojaški mojstri: Zabukošek, Josip, Hočevar Josip.

Mesarija: Stelcer Josip.

Modistinja: Pick Matilda.

Pekarija: Vošnjak Franc.

Slikar: Bevc Viktor.

Stavbeni podjetnik: Kukovec Vinko.

Tiskarna: Zvezna tiskarna.

Denarni zavodi: Južnoštajerska hranilnica in celjska Posojilnica v Narodnem domu, Zadrúžna Zveza v Celju, Lastni dom v Gaberju pri Celju.

I. češka zavarovalna družba:

Alozij Terček, zastopnik.

Zavarovalna banka: „Slavija“,

Ivan Likar, zastopnik.

Gor. Radgona:

Denarni zavodi: Posojilnica v Gornji Radgoni.

Ivanjkovci:

Trgovina z mešaním blagom:
Petovar Lovro.

Prijave sprejme „Slovensko trg. društvo v Celju“.

Kozje:

Umetni mlin in žaga: Maček Anton.

Mislinje:

Trgovina z mešaním blagom:

Šalekar Martin.

Gostilna in lesna trgovina:

Iršič Konrad.

Mozirje:

Izdelovatelj soda vode: Miklavc Anton.

Trgovina z mešaním blagom:

Pevc Rudolf.

Hotel Ilirija in urarstvo:

Zdravko Vasle.

Ruše:

Sedlar in tapetnik:

Svobodin Povoden.

Slovenjgradec:

Trgovina z mešaním blagom:

Druškovič in Valenčak.

Sv. Frančišek (Ksaveri):

Trgovina z mešaním blagom:

Sem Jakob.

Šmarje pri Jelšah:

Trgovina z mešaním blagom:

Štupica Anton, Löschnigg Janez.

Denarni zavod:

Hranilnica in posojilnica v Šmarji.

Gostilna: Habjan Ivan.

Sv. Jurij ob juž. žel.

Koncesionirani izdelovatelj mlinov:

Josip Čretnik.

Trbovlje:

Izdelovatelj harmonik in mizar:

Mervar Anton.

Krojač: Pinterič Niko.

Vransko:

Trgovina z mešaním blagom:

Oset Franc.

Zdole:

Trgovina z mešaním blagom:

Ivan Černoga.

Zibika, pošta Šmarje:

Trgovina z mešaním blagom in gostilna: Založnik Ivan.

JUŽNOŠTAJERSKA HRANILNICA V CELJU.

Imetek.

Bilanca za leto 1907.

Dolg.

	K		v			K		v	
Račun posojil:									
a) hipotečnih	3.481.131	62							
b) občinskih	653.753	83							
c) proti zastavi	—	—	4.134.885	45					
„ zaostalih obresti	72.823	53							
„ „ zamudnih obresti	6.284	11	79.107	64					
„ poštne hranilnice			10.108	91					
„ vrednostnih listin:									
a) glavnice	151.410	30							
b) obresti	1.158	86	152.569	16					
„ naloženega denarja			10.091	51					
„ inventarja			1.706	01					
„ knjig in tiskovin			509	82					
„ zemljišča			1.000	—					
„ blagajne			127.257	74					
			4.517.236	24				4.517.236	24

	K	v	K	v
Račun hranilnih vlog			4.366.563	77
„ prehodnih zneskov			116.399	85
„ predplačanih obresti			21.231	19
„ dobička in izgube:				
Čisti dobiček l. 1907			13.041	43

Imetek.

Bilanca splošnega rezervnega zaklada.

Dolg.

	K		v			K		v	
Račun vlog:									
Stanje dne 31. decembra 1906 . . .	101	27							
V letu 1907 se je določilo	7.267	90							
V letu 1907 je prirastlo obresti . . .	—	—							
	7.369	17							
V letu 1907 se je vzdignilo: Izdatki	3.903	48							
	3.465	69							
Kapitalizovane obresti 31. dec. 1907	98	34	3.564	03					
„ vrednostnih listin:									
Stanje dne 31. decembra 1906 . . .	239.483	—							
V letu 1907 se je dokupilo	3.864	—							
	243.347	—							
V letu 1907 se je odprodalo	—	—							
	243.347	—							
Kurzna izguba leta 1907 K 4.063—									
Proč kurzni dobiček 14—	4.049	—							
	239.298	—							
Vrednost kuponov 31. dec. 1907 . . .	2.370	36	241.668	36					
„ prehodnih zneskov:									
Stanje dne 31. decembra 1907 . . .			10.767	95					
„ Južnoštajerske hranilnice v Celju:									
Poslovni dobiček leta 1907			13.041	43					
„ dobička in izgube:									
Izguba pri rezervnem zakladu l. 1907			2.426	63					
			271.468	40				271.468	40

	K	v	K	v
Račun glavnice:				
Stanje koncem leta 1906 bilo je vsled pravomočne razsodbe c. kr. dež. fin. ravnateljstva za Štajersko od 30. septembra 1904 št. 26.847:				
a) neobdačenega			93.495	—
b) obdačenega			164.931	97
„ Južnoštajerske hranilnice v Celju:				
Poslovni dobiček hranilnice l. 1907			13.041	43

Imetek.

Bilanca rezervnega zaklada za kurzne izgube.

Dolg.

	K		v			K		v	
Račun vlog:									
Stanje dne 31. decembra 1906 . . .	737	95							
V letu 1907 se je določilo	1.272	—							
V letu 1907 prirastle obresti	—	—							
	2.009	95							
V letu 1907 se je vzdignilo:									
a) glavnice	—	—							
b) obresti	—	—							
	2.009	95							
Kapitalizovane obresti za leto 1907	46	22	2.056	17					
„ vrednostnih listin:									
Stanje 31. decembra 1906	30.026	—							
V letu 1907 se je dokupilo	—	—							
	30.026	—							
V letu 1907 se je odprodalo	—	—							
	30.026	—							
Kurzna izguba v letu 1907	394	—							
	29.632	—							
Vrednost kuponov 31. dec. 1907 . . .	363	—	29.995	—					
			32.051	17				32.051	17

	K	v	K	v
Račun glavnice:				
Stanje koncem leta 1906			31.116	95
„ dobička in izgube:				
Čisti dobiček leta 1907			934	22

V CELJU, dne 31. decembra 1907.

Ravnateljstvo:

Dr. Josip Vrečko l. r.,
pisarniški ravnatelj.

Dr. Juro Hrašovec l. r.,
predsednik ravnateljstva.

Jurij Detiček l. r.,
podpredsednik ravnateljstva.

S knjigami primerili in v redu našli:

Mijo Starkl l. r.,

Anton Turnšek l. r.,
upravni odborniki.

Miha Jezovšek l. r.,

koleselj

je ceno na prodaj. — Ponudbe ozir. vprašanja pod „100“ Braslovče poste restante

Lična žaga

pripravna tudi za malo vodo z vsem orodjem je po nizki ceni napredaj. — Prodaj tudi še nekoliko rabljen stroj za snaženje pšenice.

Anton Arčan, Črnelica

p. Št. Juriš, ob j. žel. 239 3-3

Šivalni stroj

se po nizki ceni prodaj. — Kje, pove upravnništvo „Domovine“.

Suhe gobe, brusnice, maline, želod, jabolke, hruške, fižol, sploh vse deželne pridelke kupi

Anton Kolenc,

trgovec v Celju

Narodni dom in graška cesta.

Za šolo!

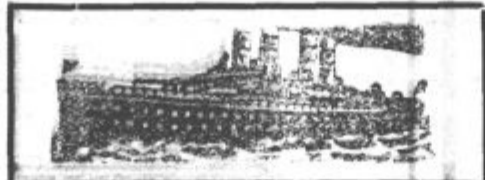
Kupujte tablice, kamenčke, skatljice in gobe, svezke, peresa, svinčnike, peresnike, radirke itd. najboljše v narodni t govini s papirjem in pisalnimi potrebščinami

Vilko Weixl

Maribor, Gornja Gosposka ulica šte. 33.

Za gg. odvetnike in slavne urade

velika zaloga raznih vrst papirja, zavitkov, knjig, črnila, črnilih ekstrakt itd. po najnižji ceni. Cenjena naročila se takoj in vestno izvršijo ter se na zahtevo tudi pošljejo vzorci. 244 2-2

1-10

V Ameriko in Kanado

je najsložnejše in najbolj gotovo poiovanje s

Kunard-progo

Najbližji odhodi iz Trsta: Carpathia, dne 28. aprila 1908. Ultonija 5. maja 1908. Slavonija 19. maja 1908. Iz Liverpoola: Lusitanija (največji in najkrasnejši parnik sveta) dne 25./4. in 16./5. Mauretania dne 2./5. in 23./5.

Pojasnja in vozni listki se dobe pri **Andrej Odlasku, Ljubljana** Slovenske ulice št. 23, poleg cerkve Sv. Jurjevega.

Zahvala.

Globoko potrti vsled prerane izgube iskrenofjúbljene soproge oz. mame, stare mame, tašče gospe

Marija Tušak roj. Borko,

trgovke in posestnice

si dovoljujemo tem potom izraziti svojo prirčno zahvalo za številne tolažilne ebiske ob boleznih, za mnogobrojne dokaze najodkritosrdnejšega sožalja, za krasne darovane vence ter za častno, izredno število spremstvo pri pogrebu nepozabne nam pokojnice — vsem dragim sorodnikom, znancem in prijateljem.

Posebno se še zahvaljujemo slavnemu učiteljstvu, č. g. Davorin Osenjaku, župniku pri Sv. Petru pri Radgoni in vsaj častitej duhovščini ter gospodom pevcom in pevkam za tolažilno nagrobno petje.

Iskrena zahvala daljnima spremljevalcema na zadnji poti iz Mozirja ter zastopnikom tvrdk Sadnik & Kraker, Leposcha v Ptuj in Pirchau v Mariboru.

Sv. Anton v Slov. Gor., 15. aprila 1908.

262 1

Zalujoči obitelji: Tušak-Klemenčič.

Učenca

s primerno šolsko izobrazbo in marljivega sprejme takoj

Zvezna tiskarna v Celju.

235 4-2

Slovenci Slatino

zahtevajte v vsaki gostilni le najboljšo kislo vodo — ki se prodaja v korist Družbe sv. Cirila in Metoda. Zalagatelj: Jakob Vrečko, Slovenjgradec.

IGNAC BOŽIČ

krojač v Mariboru v dr. Rosinovi hiši, Tegetthoffova ulica št. 16.

se priporoča slavnemu občinstvu za 226 3-3

izdelovanje usakovrstnih oblek za gospode in otroke! Postrežba točna, cene nizke.

IVAN RAVNIKAR, CELJE

priporoča svojo dobro založeno zalogo špicerijskega blaga, suhih in oljnatih barv, firneža, karboleja, ter vseh vrst lakov. Kupuje in prodaja deželne pridelke. Zaloga najfinejšega čaja, ruma, 188 zdravilnega konjaka in zdravilnega vina vseh vrst. Vsako konkurenco vzdržajočo kavo, surovo, kakor dvakrat na teden sveže žgano. — Za postni čas priporočam zlasti sveži sir, sardine, ruse in morske postrve na olju in na sveže, suho in namočeno pölenovko (Stockfisch).

Za spomlad imam v zalogi razno vrtno in poljsko semenje preiskano od c. kr. kmetijske družbe. — Poštna naročila se točno izvrše.

NA DEBELO!

NA DROBNO!

J. Kočevar

krojaški mojster

priporoča svojo bogato zalogo zgotovljenih oblek za gospode in otroke kakor tudi za otroke ter elegantne svršnike in pelerine po najnižjih cenah.

Velika izber angleškega in brnskega blaga.
Naročila po meri se izvršujejo najelegantneje, natanko in točno

Celje

204 3-3

Kolodvorska ulica 5.

Za neveste in ženine poročni prstani in druga ženitovanska darila.

Rafael Salmič

v „Narodnem domu“ v Celju

Velikanska zaloga ur, prstanov, uhanov, verižic i. t. d. Velika izber očal ter optičnih predmetov.

Velika delavnica za usakovrstna popravila.

Vsakomur je na ogled stotine zahvalnih in priznalnih pisem, katere razpošiljam zastoj in poštine prosto.

Naročite cenike

Točna postrežba! Nizke cene!

10 13-7

Savinski liker

preiskan in preizkušen na ces. kr. poljedeljskem preizkuševališču na Dunaju.

Savinski liker

je pripravljen iz planinskih in gorskih zelišč, ter se priporoča kot krepčilni napoj v zdravstvene namene. Lastnik znamke

VINCENC KYEDER žalec v Savinski dolini, Stajersko.

13 130-39

Vabilo

na

redni občni zbor

Posojilnice pri Sv. Lenartu v Slov. Gor.

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,

kateri se bo vršil

dne 30. aprila 1908, ob 10. uri dopoldne v združni pisarni.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Potrjenje računskega zaključka za leto 1907.
5. Volitev računskega pregledovalca in njegovega namestnika.
6. Sprememba pravil.
7. Slučajnosti.

251 1

Načelstvo.

Kupujte narodni kolek!

Važno!

Vsem cenjenim odjemalcem vljudno naznanjam, da se začne prezidavanje moje trgovine v terek po Velikonočnih praznikih in bode, dokler se bode ravno pri vratih vršilo, eden ali dva dneva vhod v trgovino skozi vežna vrata; prosim to blagohotno naznanje vzeti. Ker se pa bode zaradi nujnosti zelo hitro delalo, bode cela stavba v dobrem tednu gotova in ker pride potem tudi veliko novega blaga, prosim slav. občinstvo, da z nakupi potrpi, dokler bode vse na novo urejeno, nakar se bode vsakemu nekaj posebnega nudilo. — Za mnogobrojen obisk se priporočam

z odličnim spoštovanjem

R. STERMECKI, CELJE
trgovec z manufakturnim in modnim blagom
na debelo in drobno.

16 47-15

Stanje hranilnih vlog —
— 24 1/2 milijonov kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

v lastni hiši v Prešernovih ulicah št. 3
poprej na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdržene obresti vsakega pol leta h kapitalu. — Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. pošne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4 3/4% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se vsi dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne listine.

Rezervni zaklad nad 900.000 kron.

25 12-4

Nova vinska postava

v obliki plakata
dobiva se v

Zvezni trgovini v Celju

24 24-43

Cena 60 vinarjev, po pošti 70 vinarjev. Znesek se pošlje po nakaznici ali v znamkah.

ZVEZNA TRGOVINA V CELJU

ROTOVŠKA ULICA ŠT. 2.

ROTOVŠKA ULICA ŠT. 2.

Velika zaloga svinčnikov, peres, peresnikov, radirk, kamenčkov, tablic, gobic, črnila, trgovskih in odjemalnih knjig, zavitkov, papirnatih vreč itd. itd.

Časovni predmeti: papirnati krožniki, servijete, konfeti, serpentine, lampijoni in dr.

TRGOVINA S PAPIRJEM, PISALNIM
IN RISALNIM ORODJEM

LASTNA ZALOGA
ŠOLSKIH ZVEZKOV IN RISANK

NAJVEČJA ZALOGA
VSEH TISKOVIN ZA URADE IN PRIVATNIKE

CENIKI BREZPLAČNO NA RAZPOLAGO
SOLIDNA IN TOČNA POSTREŽBA.

Priporočila vredne knjige:

Zbirka domačih zdravil	K	1'—
Obrtno knjigovodstvo	»	1'60
Mlinarjev Janez	»	—'80
Kmetijsko gospodarstvo	»	1'60
Zabavnik	»	1'40
Trtna uš in trtoreja	»	—'80
Naš dom, zbirka povesti I., II., III., IV., V., VI. zvezek po	»	—'50
Viničarjev kažipot	»	—'60
Lovski zakon za Štajersko	»	1'20
Vinska postava, na lepenki	»	—'60

Novo! Samo 6 dni v Celju! Novo!

Otvoritev v soboto, 18. aprila po vstajenju.

Celje. Na glaziju. Celje.

Prvikrat tu v Celju.

6 škotskih najmanjših konj na svetu 6

kar jih je vobče živih. Ti mali konjički so zelo podučljivi, vedo računati, čitati, donašati karte, plesati itd.

Pokaže se najmanjši konjski par na svetu.

Ti majhni konjički so vzbudili tedaj v vseh velikih mestih kontinenta zanimanje vseh ljubiteljev športa in živali, predvsem vseh družin. Naj si nikdo ne zamudi ogledati tega čudesa.

**Nastop 2 čudežnih otrok,
najmanjših borilcev sedanjega časa v starosti 4 in 5 let. Brez konkurence!**

Vstopnina: sedeži 40 v., stojišča 20 v. Vsak dan odprto od 10. ure predpoldne do 9. ure zvečer. V nedeljo od 9. ure naprej.

Na prodaj je 248 2-1

umetni in valčni mlin

na vodno in parno silo; v istem poslopju je krčma in trafika. Natančnejše poizvedbe pri lastnici

Jožefi Vogrinec

Podlož p. Ptnjska gora.

Edina slovenska puškarska tvrdka

Ludvik Borovnik

v Borovljah na Koroškem.

Najboljša delavnica za temeljito popravo lovskih pušk, za izdelovanje novih vložnih cevi za kroglice in drobni svinec, za nasa-
janje novih kopit. Dela po najnižjih cenah! Kdor si želi nabaviti novo, zanesljivo in ceno-
puško, naj zahteva najnovejši slovenski
cenik, kateri se brezplačno dopošlje.

Velika zaloga raznovrstnih revolverjev od 7 K naprej.
216 50-3

POSOJILNICA V CELJU

v lastni hiši
Narodni dom

Posojilnica uraduje
vsak dan od 9. do
12. ure dopoldne
razun nedelje in
praznikov.

POSOJILNICA V CELJU, ki je bila leta 1881 z neomejeno zavezo ustanovljena, šteje sedaj nad 4200 zadrušnikov, kateri imajo vsega nad 88.000 kron vplačanih deležev ter ima sedaj nad 6 milijonov kron hranilnih vlog in nad 340.000 kron rezervnega zaklada.

Hranilne vloge sprejema od vsakega, ako tudi ni član zadruga ter jih obrestuje po 4 1/2%. Posojilnica plačuje rentni davek sama, ne da bi ga odtegnila vlagateljem. Posojila daje na osebni ali hipotekarni kredit proti 6%, 5 1/2% in 5% obrestovanju.

80 48-12

Južnoštajerska hranilnica v Celju

v Narodnem domu

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po štiri odstotke ter pripisuje vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okraje: Gornjigrad, Sevnica, Šmarje, Šoštanj in Vrnsko in rezervna zaklada, katera znašata vže nad 280.000 K. Zato razdeli znatne svote v občekoristne in dobrodelne namene za gori navedene okraje. Dosedaj jo dovolila za dijaške ustanove 30.000 K, za vodovodne naprave 10.000 K, za napravo potov 1500 K, različnim učnim zavodom in za ustanovitev slovenske obrtne strokovne šole 2.400 K, za podpore različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene nad 2.000 K, skupno tedaj nad 45.000 K.

Slovenci, poslužujte se

79 48-13

južnoštajerske hranilnice pri nalaganju svojega denarja ali kadar nalagate denar za mladoletne ali varovance in zahtevajte pri sodiščih, **južnoštajersko hranilnico.**
da se naloži denar za mladoletne in varovance izključno le v

ADAM

Rastlinski liker „ADAM“ sladki in grenki je vedel svoje izredno izborne kakovosti nedvomno na vrhunca vseh izdelkov te vrste.

Rastlinski liker „ADAM“ predstavlja istinito nastavek iz 20 različnih vrst najzdravljivejših rastlin in korenin ter se vedel svoje fine kakovosti ne sme primerjati podobni izdelki, napravljeni iz esence.

Edini izdelovatelj: F. S. LUKAS v Celju.
Rastlinska destilacija „ADAM“.

Celje • Rotovška ulica 12,
I. nadstropje.

Celje • Rotovška ulica 12,
I. nadstropje.

Zadruga „LASTNI DOM“ v Celju

Uradije vsako sredo in soto predpoldne. Pojasnila se dobe vsak dan pri tajniku v pisarni ali pa pri ndih načelstva. Zadruga „Lastni dom“ je kreditni zavod in sprejema hranilne vloge, katere obrestnje stalno po

5%

od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plačuje zadruga sama, ne da bi ga vlagatelj odtegovala. Zadruga dovoljuje v prvi vrsti stavbeni kredit ter predujme na knjižne terjatve, račune itd. do gotove visokosti in po dogovoru.

se je preselila s svojo pisarno v lastne prostore

Rotovška ulica št. 12,
I. nadstr.

Celje.

Vlagateljem so na razpolaganje hišni nabiralniki (pušice), ki so najpripravnejše sredstvo za varčevanje. Izmed slovenskih zavodov ima le ta zadruga vpeljane te hranilne nabiralnike.

Uradije vsako sredo in soto predpoldne. Pojasnila se dobijo vsak dan pri tajniku v pisarni ali pa pri ndih načelstva. Zadruga „Lastni dom“ je kreditni zavod in sprejema hranilne vloge, katere obrestnje stalno po

5%

od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plačuje zadruga sama, ne da bi ga vlagatelj odtegovala. Zadruga dovoljuje v prvi vrsti stavbeni kredit ter predujme na knjižne terjatve, račune itd. do gotove visokosti in po dogovoru.

184 18-6

Vozičke za otroke, korbe in kovčege za potovanje, taške za v roko, palice, dežnike in galošne, priporoča P. Kostič v Celju.

Zacherlin

pomaga izborno kot nedosežen uničevalec mrčesa.
Kupi samo v steklenicah.

Celje: Gustav Stiger Victor Wogg Milan Hočvar Josef Matič Anton Ferjan Franz Zangger Fried. Jakowitoch Johann Laurič Ranzinger & Hönigmann Rauscher Adler Ap.	Celje: Franz Pečnik Johann Ravnikar Anton Kolenc Otto Schwarzl & Co. Ant. Frenz Peter Majdič Josefine Strimz Debrna: Josef Sikodek Braslovče: Johann Pauer Ant. Plaskan Videm: Joh. Nowak	Konjice: Frans Kupnik Trg Laško: Andr. Elsbacher Carl Hermann Hrastnik: Paul Bauerhelm Josef Wouk Ljubno: Joh. Filipič E. X. Petek Sevnica: S. F. Schalk Ludwig Smole Alois Matzung Gomilako: Franz Cukaia	Vojnik: Franz Zottl Planina: Ledw. Scherscherko F. Wambrechtsteiner Michael Jazbinšek Gornji grad: Jacob Božič Franz Scharb Poljčane: Ferdinand Ivanus Franz Kaucič A. P. Krautsdorfer Anton Schwetz Carl Sima	Mozirje: Leopold Yukič Rudolf Pevec Pristova: Marie Suppanz Ed. Suppanz Brezice: Franz Mathais Joh. Pinteric Urhid & Lipej Josef Bocchio Žalec: Adalbert Glebočnik Adalbert Geiss Vincenc Kveder J. Krašovic	Vitanje: Anton Jaklin Trbevlje: Franz Dežman Anton Krammer Jos. Moll Johann Müller sen. Jos. Sporn Št. Jurij: Artman & Hostnik F. Martin nasl. J. F. Schescherko Velenje: Carl Tischler Josef Wutti St. Paul b. P. N. Zanier & sin
---	---	--	--	---	---

Velika manufakturna trgovina Karol Vanič, Celje, Nar. dom.

Moderno volneno in sukneno blago
v vseh barvah in kakovostih.

Perilno blago v velikanski izberi.
Izključno nizke cene.